

285/11.01.00/2025

VEIJO HAKALA, MAA-AINESLUPA, YMPÄRISTÖLUPA SEKÄ ALOITUSLUPA, SORAN JA HIEKAN OTTAMINEN SEKÄ MURSKAUS, LEVANTO, MÄNTSÄLÄ

ASIA

Päätös maa-ainelain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaisesta ottamislupahakemuksesta ja ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 39 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta murskaukselle. Lupahakemukset käsitellään maa-ainelain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n tarkoittamassa yhteiskäsittelyssä. Päätös sisältää ratkaisun maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisista hakemuksista toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

Veijo Hakala

SIJAINTI

Hankealue sijoittuu Levannon kylään Mäntsälän kuntaan Hammarslottin sora-alueelle kiinteistölle Hammarslott 505-405-4-23.

Alueen sijainti on esitetty liitekartalla.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-ainelain 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Ympäristönsuojelulain 27 § ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohta 7e (kiinteä murskaamo ja sellainen tietyllä alueella sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää).

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-ainelain 7 §:n perusteella maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014) 2 §:n kohdan 6 perusteella ympäristölupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta).

HAKEMUKSEN VIREILLETULO JA TÄYDENTÄMINEN

Lupahakemus on tullut vireille 9.5.2024. Lupahakemuksesta on lähetetty 3 täydennyspyyntöä ja pidetty 3 neuvontatilaisuutta, tarkemmin Asian käsittely -kohdassa. Lupahakemuksia on täydennetty 5.6.2024, 16.6.2024, 29.11.2024,

27.5.2025, 11.6.2025, 4.7.2025, 7.7.2025, 29.7.2025, 15.8.2025 sekä 29.1.2026.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa. Alueen eteläosa sijoittuu Uudenmaan yhdistelmämaakuntakaavassa (epävirallinen yhdistelmä 13.3.2023) sekä Uudenmaan maakuntakaava 2050:ssa (hyväksytty 25.8.2020, Helsingin seudun vaihemaakuntakaava-alue) arvokkaalle geologiselle muodostumalle. Mäntsälässä on aloitettu vuonna 2018 koko kuntaa koskevan yleiskaavan laadinta, jonka tavoitevuosi on 2050. Strateginen yleiskaava 2050 on luonnosvaiheessa. Kaavaluonnoksessa toiminta-alue sijoittuu osittain arvokkaalle harjuaalueelle ge-3. Toiminta-alue sijoittuu myös kaavoissa merkitylle pohjavesialueelle.

Viimeisimmät luvat

- Maa-aineslupa, Mäntsälän kunnan ympäristölautakunta 9.9.2004 § 246
- Maa-aineslupa, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 14.4.2015 § 49.
- Ympäristölupa, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 14.4.2015 § 50.

TIEDOT ALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ

Hammarlottin sora-alue sijaitsee Mäntsälän Levannolla noin 17 kilometrin etäisyydellä Mäntsälän kuntakeskuksesta koilliseen. Soranottoalue rajautuu lännessä ja pohjoisessa Nummentaustantiehen ja idässä Hämeentiehen (maantie 295). Kärkölän kunnan raja sijaitsee lännessä noin 200 metrin etäisyydellä. Lahden moottoritie (valtatie 4) sekä Keravan ja Lahden välinen oikorata sijoittuvat nykyisen toiminta-alueen itäpuolelle.

Hankealue sijaitsee maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella, jossa maisemaa luonnehtivat vaihtelevat kumpuilevat harju- ja kallioalueet, avoimet peltoaukeat sekä paikoin soistuvat painanteet ja yksittäinen haja-asutus. Suot ovat pääosin ojitettuja. Alueen länsipuolella sijaitsee yksityinen luonnonsuojelualue (YSA257596). Suunnittelualue on pääosin harjukiviainesten ottokäytössä, ja jäljellä olevat metsäalueet ovat talousmetsää. Alueen Vasaraisennummi on arvokas geologinen muodostuma (harjuaalue ge-3), jonka rajaus ulottuu Hammaslotin nykyisen ottamisalueen eteläosaan.

Vasaraisennummen harjuaalue on luokiteltu osana POSKI-projektia Uudenmaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiden harjuaalueiden päivityksessä arvoluokkaan 4, eli kohde on luonnon- ja maisemansuojelun kannalta paikallisesti arvokas.

Hankealue sijoittuu valtakunnallisen harjututkimusohjelman (1985) mukaiselle arvokkaalle harjuaalueelle Levanto-Vasaraisennummi. Tutkimuksen mukaan harjuaalue edustaa kaunista maisemakuvaa ja luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja sillä on erikoisia luonnonesiintymiä. Vasaraisennummen länsiosaan liittyy lyhyt proksimaaliharjumainen selänne.

Lupahakemusta koskeva alue sijaitsee Levanto-Vasaraisennummen vedenhankintaa varten tärkeällä luokan I pohjavesialueella (nro 0150551) ja pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Soranottoalueelta noin 200 metriä länteen sijaitsee erittäin runsastuottoinen lähde (pinnankorkeus +77,70). Lähin talousvesikaivo on hakijan omistuksessa.

Hakemuksen kohteena olevalla alueella on harjoitettu maa-ainesten ottoa vuodesta 1983 lähtien. Hakijalla on ollut alueella voimassa maa-aineslupa hiekan ja soran ottamiseen sekä ympäristölupa soran murskaukseen. Kyse on olemassa olevan toiminnan jatkamisesta ja laajentamisesta. Hakijan viimeisin ympäristölupa ja maa-aineslupa alueelle olivat voimassa 14.5.2025 asti.

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Lähimmät asuinkiinteistöt ovat hakijan omistuksessa ja sijaitsevat ottamisalueen koillis- ja pohjoispuolella, noin 10–150 metrin etäisyydellä ottamisalueen lähimmästä rajasta. Muut asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 450 metrin etäisyydellä ottamisalueen rajasta lounaaseen ja noin 650 metrin etäisyydellä itään.

Lähimmät vapaa-ajan kiinteistöjen pihapiirit sijaitsevat hankealueen rajasta noin 800–1200 metrin etäisyydellä.

Hankealueen länsipuolella n. 150 m etäisyydellä sijaitsee Kangasjärven luonnonsuojelualue, joka on METSO-ohjelman mukaisessa suojelussa.

Alueen maisema, topografia, kallio- ja maaperä

Sora-alueen pohjataso on nyt tasoilla noin +94...+100. Lakikorkeus suunnittelualueen pohjoisosassa on tasolla +97...+100. Hankealueen ympärillä harjanteen reunoilla korkeustasot laskevat tasolle +80 lännessä (suo) ja tasolla +85 idän suunnalla (Hämeentie).

Alueen maaperä on hyvin vettä läpäisevää koostuen paksuista hiekka- ja sora-moreenikerroksista. Maa-aines on lajittunutta, ja kiviainesten ottamisen aikana on todettu kivisiä ja hienoa hiekkaa sisältäviä kerroksia. Maakerrosten paksuus selvitettiin seismisillä luotauksilla tammikuussa 2024 ja kalliopinnan varmistuksilla huhtikuussa 2025. Kairaustulosten perusteella kalliopinta on ottoalueella pääosin tasoilla +85...+86 m, yhdessä kairauspisteessä tason +82 m tuntumassa. Ottoalueen eteläosassa kalliopinta nousee seismisen luotauksen perusteella tasolle noin +95,5 m. Maapeitteiden paksuus kalliopinnan päällä vaihtelee ollen pääasiassa muutamasta metristä noin 12–14 metriin paksuja.

Hankealueella pääkilaji on mikrokliinigraniitti.

Alueella ei ole muinaisjäännösrekisterin mukaisia muinaisjäännöksiä, eikä alue ole kulttuuriympäristöä.

Luonto

Hankealue on pääosin jo soranottamiskäytössä. Alueen lähiympäristö on hoidettua, nuorta talousmetsää ja peltoa. Ympäristössä vaihtelevat kumpuilevat harjut ja kalliot, pelto aukeat sekä ojitetut suot ja haja-asutus.

Lupahakemuksen kohteena olevalle alueelle on tehty luontoselvitys (Mäntsälä, Hammarslottin sora-alue, Luontoselvitys, Enviro Oy, 5.12.2024). Hammarslottin sora-alueen selvitysalueella ei todettu sellaisia arvokkaita luontokohteita tai lajiesiintymiä, jotka tulisi ottaa erityisesti huomioon. Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita, suojeltuja luontotyyppejä tai luonnonmuistomerkkejä.

Nykyinen maa-ainesten ottamisalue on laajalti kasviton. Lähinnä sen reunoilla tavataan vähän männyn, raidan, koivun ja kiiltopajun taimia. Runsaampia kasvilajeja ovat maitohorsma, hietakastikka ja vadelma; lisäksi kasvistoon kuuluvat pujo, voikukat, peltosaunio, tahmavillakko, ketotuulenlento, viherjäsenruoho, ahosuolaheinä, rohtotädyke, sarjakeltano ja rentohaarikko.

Selvitysalueen rajaukseen sisältyy kapea (10–30 m) puustoinen reunus nykyisen maa-ainesten ottamisalueen itä-, etelä- ja länsipuolelle. Suunniteltu laajennusalue sijaitsee pääosin nykyisen ottamisalueen pohjoispuolella. Puusto on alueen länsi- ja pohjoispuolella enimmäkseen varttunutta - uudistuskypsää mäntyä. Itäpuolella on sekapuustoista varttunutta kasvatusmetsää ja eteläosassa vallitsevat kuusi ja koivu. Alikasvoksena ja pienpuustona esiintyy koko alueella raitaa, pihlajaa, haapaa ja katajaa.

Alueen länsipuolella lähimmillään noin 110 metrin päässä sijaitsee Kangasjärviniminen suo, josta osa on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi. Kohde on METSO-ohjelman mukaisessa vapaaehtoisessa suojelussa. Suolla on monia uhanalaisia ja silmällä pidettäviä luontotyyppejä sekä sen itäreunalla useita pohjaveden purkautumiskohtia ja lähdealtaita. Lähteikköalueen noroineen voidaan katsoa olevan vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittama kohde, vaikka suurimmasta lähdealtaasta on kaivettu laskuoja ja alueella on mahdollisesti tehty muitakin toimia vuosikymmeniä sitten. Ihmistöimintä ei ole muuttanut merkittävästi lähteikköalueen ominaispiirteitä ja se on palautunut kohti luonnontilaa. Neljä pienempää lähdeallasta ja noro ovat luonnontilaisempia.

Luontoselvityksen yhteydessä Kangasjärven suoalueella todettiin esiintyvän seuraavia uhanalaisia tai silmällä pidettäviä luontotyyppejä (Kontula & Raunio 2018a, b): ruohokorvet (VU/EN), sarakorvet (VU/EN), korpirämeet (EN/EN), isovarpurämeet (NT/VU), tupasvillarämeet (NT/VU) ja lähteiköt (VU/EN). Suluissa ensin mainittu luokitus tarkoittaa koko maata ja jälkimmäisenä mainittu luokitus Etelä-Suomea.

Pinta- ja pohjavesiolosuhteet

Alue sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä Levanto-Vasaraissennummen pohjavesialueella (0150551) ja pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Levannon vesiosuuskunnan vedenotto sijaitsee eteläpuolella noin kilometrin etäisyydellä ottoalueelta. Soranottoalueelta 200 metriä länteen sijaitsee erittäin runsastuottoinen lähde. Alueen maaperä on hyvin vettä läpäisevää, eikä alueelle kerry poisjohdettavia sade- tai sulamisvesiä. Suunnittelualue kuuluu Mustijoen vesistöalueeseen.

Hakijan mukaan alueella on todettu kalliokynnyksiä, jotka toimivat paikallisina vedenjakajina.

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, karttatulkinnan perusteella pohjavettä purkautuu harjumuodostumasta osittain sekä itään että länteen, josta vedet kulkeutuvat pintavesiuomia pitkin etelään. Harjun keskiosissa pohjaveden virtaussuunta on todennäköisesti pääosin etelään. Levanto-Vasaraissennummen pohjavesialueella toimii Levannon vesiosuuskunta, jonka kaivot sijaitsevat lähimmillään noin 700 metrin etäisyydellä hakijan maa-ainesten ottoalueesta. Vedenottamon lähialueella pohjaveden taso on noin +75...+76 m. Pohjaveden

virtaus suuntautuu siten pohjoisesta kohti Levannon vesiosuuskunnan vedenottamoa. Pohjavesialueella tiedetään olevan kalliokynnyksiä, jotka jakavat pohjavesialuetta erillisiin valuma-altaiisiin. (Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto 4.11.2025) 5.12.2026 toimitetun asiakirjan mukaan (Seisminen 1998, Vasaraisennummi) maa-ainesten ottoalueen ja Levannon vesiosuuskunnan välissä on kalliokynnyksiä, jotka estävät pohjaveden virtausta ottoalueelta vedenottamolle.

2025 päättyneissä luvissa toimintaa on tarkkailtu hakijan talousvesikaivosta sekä alueen länsipuolella olevasta lähteestä.

Vesinäytteenottotulosten perusteella ottoalueen läheisyydessä olevan kaivon K1 ja lähteen osalta ei ole ollut havaittavissa tutkittujen suureiden osalta pohjaveden ympäristölaatunormien ylityksiä, eikä kaivossa K1 STM:n talousvesivaatimusten ylityksiä tutkittujen laatuparametrien osalta havaintojaksolla 2015–2024. Kaivon K1 vesi on ollut happaman puolella, eikä täytä pohjaveden laatusuosituksen tavoitetasoa. pH on tyypillisesti hiekka- ja moreenimailla hieman happaman puolella. Tutkittujen laatuparametrien osalta havaitaan osin vaihtelua, mutta selvää pitempiketoista nousujohteista trendiä ei havaita.

Pohjavesien pinnankorkeuksissa havaitaan vaihtelua havaintojaksolla 2021–2024. Vaihtelu johtunee todennäköisesti kaivon veden käytöstä. Selvää pitempiketoista nousu- tai laskusuuntaista kehitystä ei havaita. Pohjaveden korkeus on ollut havaintojaksolla hakijan omassa talousvesikaivossa noin tasolla +86,77...+88,52. Hakemuksen mukaan talousvesikaivo ei sijaitse samalla pohjaveden muodostumisalueella kuin ottamisalue.

Ottamisalueella ei ole pohjaveden havaintoputkia, hakijan mukaan ottoalue on kuiva. Lupahakemusvaiheessa hankealueen länsipuolelle ottamisalueen ulkopuolelle on asennettu uusi havaintoputki. Havaintoputki on näytteenottoon soveltuva muovinen pohjavesiputki (materiaali PEH), jossa on kuuden metrin siiviläosuus. Pohjaveden pinnankorkeus mitattiin asennuksen yhteydessä ja vesipinta oli kuuden metrin syvyydellä maanpinnasta, tasolla +82,67 m. Vesipinta mitattiin uudestaan 2.12.2025 sen ollessa tasolla +78.45.

Liikenneyhteydet

Toiminta-alueelle saavutaan Hämeentie 280:n kohdalta. Liittymä on rakennettu soveltumaan raskaille maa-aineskuljetuksille. Hämeentie on päällystetty asfaltilla.

Toiminta aiheuttaa raskasta liikennettä arviolta enintään 20–30 ajokerran verran päivässä, kun kiviainesta kuljetetaan alueelta pois. Kuljetusten määrään vaikuttaa muun muassa kuljetettavan kiviaineksen määrä ja hyödyntämiskohteiden etäisyys kohteesta. Ajokertojen määrää pyritään vähentämään suunnittelemalla kuljetukset mahdollisimman tehokkaasti ja käyttämällä perävaunullista kalustoa aina, kun se on mahdollista.

Toiminta-alueen pohjoisosassa kulkee yksityinen Nummentaustantie, joka toimii alueen läpi kulkevana rasi-tienä. Ottotoiminnan edetessä toiminnanharjoittaja siirtää rasi-tien kulkemaan toiminta-alueen eteläpuolelle siten, että kulkuyhteys säilyy jatkuvasti käytettävänä ja turvallisena.

OTTAMISSUUNNITELMA

Hakemuksen mukainen toiminta liitteenä olevan nykytilannepiirustuksen (liite 5, 11302224–1) perusteella:

- Suunnittelualue: 8,63 ha
- Ottamisalueen pinta-ala: 7,52 ha
- kaivualueen pinta-ala: 6,62 ha
- Alin ottotaso: +91,5 m (N2000)
- Kokonaisottomäärä: 214 000 k-m³

Lupaa haetaan hakemuksen liitteenä olevan lupahakemuslomakkeen mukaan 10 vuodeksi. Ottamissuunnitelman mukaan vuotuinen ottomäärä keskimäärin olisi noin 16 980 m³tr, mikä vastaisi nykyistä kiviainesten menekkiä. Lupahakemuslomakkeessa haettu vuosittainen keskimääräinen ottomäärä on 21 400 k-m³ mikä vastaisi teoreettista vuotuista ottomäärää.

Hakemuksen mukaan toiminnassa murskataan keskimäärin 38 000 t vuodessa, kuitenkin enintään 75 000 t vuodessa.

Ottamistoiminta

Hakemuksen kohteena olevalla alueella on suoritettu maa-ainesten ottoa vuodesta 1983 lähtien. Hakijalla on ollut kyseisellä alueella 2025 päättyneet maa-ainelupa hiekan ja soran ottamiseksi sekä ympäristölupa soran murskaukseen. Ottolupa myönnettiin 305 000 m³tr:lle noin 6 hehtaarin suuruiselle alueelle ottamistasoon +94...+97 m. Lupien voimassaolo päättyi 14.5.2025. Sora-alueen pohjataso on tällä hetkellä noin tasoilla +94...+100.

Ottamistoiminta etenee suunnitelmien mukaan kohti kaivualueen reunoja ja pohjatasoa, ja ottamissuunnat sekä maaston muodot on esitetty hakemuksen suunnitelmapiirustuksessa 11302224-1. Ottamis- ja kaivualueen rajoja on rajattu alkuperäisestä esityksestä niin, että ottamistoiminta ei kavenna maisemallisesti herkkää aluetta hankealueen ja Hämeentien välissä eikä arvokasta harjumuodostumaa hankealueen luoteisosassa.

Ottamisaluetta laajennetaan poistamalla puusto ja pintamaat. Pintamaat sekä hienojakoisemmat maat hyödynnetään myöhemmin alueen kasvualustan ja loppumuotoilun rakentamisessa. Pohja-alan pienialaisuuden vuoksi toimintaa ei ole vaiheistettu. Puusto poistetaan ottamisen edetessä. Pintamaat kasataan ottoalueen pohjalle, mistä ne levitetään ottoalueen pohjalle ja luiskiін ottotoiminnalta vapautuville aloille. Pintamaakasat eivät siten vaikuta maisemakuvaan. Näköesteenä idän suuntaan toimii nykyinen, nuori kasvatusmetsä. Suojapuustoa harvennetaan harkiten, että se säilyy peittävänä näköesteenä hankealueelle.

Kalliopinnan tasoa on selvitetty maatutkaluotauksilla ja porauksilla, ja todetut korkeusvaihtelut määräävät ottamistasojen sijainnit sekä hyödynnettävissä olevan harjukiviainesmäärän. Kalliota ei louhita, vaan sen päälle jätetään vähintään 1–2 metrin paksuinen sora- tai hiekkamoreenikerros pohja- ja suovesien suojaamiseksi.

Hakemuksen mukaan suoja-alueet ovat riittävät turvaamaan rajanaapurien kiinteistönkäytön sekä pohjaveden laadun ja määrän. Murskausalue on merkitty suunnitelmapiirustuksiin, josta etäisyysvaatimus 300 m lähimpään asuinkiinteistön pihapiiriin täyttyy.

Kallioisuus rajoittaa laajojen tasanteiden muodostumista, mikä on huomioitu toiminnan kokonaisjärjestelyssä. Tämän vuoksi ottaminen etenee samanaikaisesti etelästä ja pohjoisesta sekä paikoin alaspäin kohti suunniteltua pohjatasoa. Suunnitellut ottosuunnat, tasot ja pinnanmuodot on esitetty suunnitelmapiirustuksissa. Luiskakaltevuudet ovat 1:2,5...1:3, ja alin ottamistaso on +91,50 (N2000). Ottoalueen eteläosassa seismisten mittausten perusteella olevan kalliopinnan taso +95,5 määrittää alita ottamistasoa. Kalliopinnan päälle jätetään vähintään metrin paksuinen hiekkamoreenikerros.

Kulku Nummentaustantietä pitkin järjestetään koko toiminnan ajan. Ottamisen edetessä ns. rasiestie siirretään ottamisalueen ulkopuolelle, ja sen pohja rakennetaan kulutusta kestäväksi; viitteellinen linjaus on esitetty hakemuksen suunnitelmapiirustuksissa. Kaikki toiminta sijoittuu suunnittelualueen rajauksen sisäpuolelle. Kiviaines varastoidaan alueella lajikkeittain kasoihin, joista se toimitetaan täysperävaunullisilla maansiirtoautoilla rakennuskohteisiin. Osa kiviaineksesta voidaan seuloa, murskata tai toimittaa täyttösorana sellaisenaan.

Toiminta-ajat

Toiminta voi olla jaksoittaista riippuen kiviaineksen menekistä. Alueella kaivetaan, siirrellään, murskataan, seulotaan ja varastoidaan kiviaineksiä arkisin maanantaista perjantaihin klo 7:00 – 22:00 välisenä aikana. Murskauspäiviä on arviolta 0–20 päivää vuodessa. Rikotusta on arviolta 0–3 päivää vuodessa klo 8–18 välisenä aikana. Ottamissuunnitelman mukaan murskausta ei tehdä pesimäkauden aikana, vaan murskausjaksot ajoitetaan pääsääntöisesti syys-lokakuulle.

Kiviainesta lastataan ja kuljetetaan asiakkaille pääsääntöisesti maanantaista perjantaihin klo 6:00 – 22:00 ympäri vuoden, arviolta 100–200 päivää vuodessa. Ottamissuunnitelman mukaan poikkeusoloissa kuormausta ja kuljetusta voi olla ympäri vuorokauden (hiekoitushiekka ja mahdolliset betoniteollisuuden tilaukset).

Raaka- ja polttoaineet

Toiminnassa käytettävät raaka-aineet ja polttoaineet on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Toiminnassa käytettävät raaka- ja polttoaineet.

Käytettävä raaka-aine	Keskimäärin t/a tai m ³ /a	Maksimi t/a tai m ³ /a	Varastointipaikka
Maa- ja kiviaines			Toiminta-alueella varastokasoissa
Kevyt polttoöljy	15 m ³	50 m ³	Tukitoiminta-alue/hakijan tilakeskus
Öljyt	0,5 t	1 t	Tukitoiminta-alue/hakijan tilakeskus
Voiteluaineet	0,5 t	1 t	Tukitoiminta-alue/hakijan tilakeskus
Kasteluvesi	10 m ³	30 m ³	

Työkoneita ei pestä toiminta-alueella. Kevyet huollot sekä työkoneiden tankkaukset suoritetaan kohteen tukitoiminta-alueella, jonka suunniteltu sijainti on toiminta-alueella hakijan esittämän suunnitelman mukaisesti. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota koneiden ja laitteiden kuntoon sekä öljyjen ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn.

Tukitoiminta-alueella voidaan säilyttää työkoneita ja vähäisiä määriä poltto- ja voiteluaineita tarpeen mukaan. Lähtökohtaisesti polttoaineet ja moottorikemikaalit säilytetään hakijan tilakeskuksessa, jolloin polttoainesäiliö ei sijaitse pohjavesialueella.

Liikuteltavat polttoainesäiliöt säilytetään altaallisissa tai kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytön estimillä. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä, jotta mahdollisessa vuoto- tai rikkoutumistilanteessa säiliö ei pääse tyhjentymään. Laitteisto lukitaan luvattoman käytön estämiseksi.

JÄLKIHOITO JA KÄYTTÖ

Ottamisalue muotoillaan ja viimeistellään suunnitelmapiirustusten mukaisesti. Valmis luiska toteutetaan kaltevuuteen 1:2,5...1:3, ja rinteet sekä pohja muotoillaan loivasti kumpuileviksi. Pintamaat hyödynnetään kasvukerroksen rakentamisessa, eikä pintamaita tarvitse tuoda alueelle ulkopuolelta. Kasvualusta toteutetaan sekoittamalla pintamaat alueen luonnollisen harjuaineksen kanssa noin 30 senttimetrin paksuiseksi kasvukerrokseksi.

Kuorimattomia pintamaita on laajennusalueella vielä noin 20 000 m³ ktr. Kuorittavat ja jo aiemmin kuoritut pintamaat hyödynnetään alueen luiskien ja pohjan kasvualustassa. Maisemointiin tarvittava määrä saadaan kokonaisuudessaan toiminta-alueen omista pintamaista. Maisemointitoimenpiteitä voidaan toteuttaa vaiheittain jo ottotoiminnan aikana täyttämällä käytöstä poistuvia alueita pintamailla.

Ottamistoiminnan päätyttyä alue palautetaan metsätalouskäyttöön. Alueelle istutetaan mäntyvaltaista metsää noin 2 500 tainta hehtaarille, ja joukkoon voidaan istuttaa myös koivua. Istutuksen jälkeen alueen annetaan metsittyä luonnollisesti, ja alueen ensisijainen jälkikäyttö on metsätalous.

Nummentaustantien sijainti palautetaan alkuperäiselle paikallensa. Tienpohja rakennetaan kulutusta kestäväksi, ja sen leveys sekä auraus- ja raivausala jätetään metsittämättä, jotta tien käyttö ja ylläpito säilyvät mahdollisina tulevaisuudessa.

Alue katselmoidaan toiminnan päätyttyä ja viimeistelytoimenpiteiden valmistuttua yhdessä valvontaviranomaisen kanssa.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET

Vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen, luontoon, terveyteen ja maisemaan

Toiminnasta aiheutuva melu ei heikennä lähialueen virkistyskäyttömahdollisuuksia. Työmaa-alueelle on ulkopuolisilta pääsy kielletty työn ollessa käynnissä.

Hakemuksen mukaan etäisyyksien vuoksi toiminnalla ei olisi haitallista vaikutusta lähialueen asutuksen ilmanlaatuun, eikä pölystä aiheudu haittaa naapurikiinteistöjen muulle käytölle. Pölyn vaikutukset kohdistuvat pääasiassa ottoalueella työskenteleviin henkilöihin, minkä vuoksi pölyämistä torjutaan ensisijaisesti työsuojelullisista syistä.

Hakijan mukaan ottamistoiminta ei vaikuta alueen naapuruussuhteisiin eikä pitkään harjoitetusta luvanvaraisesta ottamistoiminnasta olisi aiheutunut kohtuutonta haittaa tai vaaraa terveydelle, ympäristölle tai luontoarvoille.

Pinta- ja pohjavedet

2025 päättyneissä luissa tarkkailua on toteutettu lähimmässä vesistössä, alueen länsipuolella olevasta lähteestä. Tarkkailun yhteenvedon mukaan lähteessä ei ole ollut havaittavissa tutkittujen suureiden osalta pohjaveden ympäristölaatunormien ylityksiä.

Ilmaan johtuvat päästöt

Ilmaan johtuvia päästöjä syntyy työkonien polttoainepäästöistä sekä pölylähteistä. Hakemuksen mukaan ilmaan johtuvista ei aiheudu merkittäviä päästöjä.

Melu

Haettavasta toiminnasta aiheutuu Muraus-asetuksen (Valtioneuvoston asetus kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta, 800/2010) 7 §:n mukaisia melutason ylityksiä ilman meluntorjuntaesteitä.

Tärinä

Hakemuksen mukaan työvaiheilla tai -koneilla ei ole tärinävaikutusta työkonien ulkopuolelle.

Maaperä

Hakemuksen mukaan normaalista toiminnasta ei aiheudu haittaa maaperälle. Merkittävä likaantumisvaara liittyy ainoastaan onnettomuus- tai häiriötilanteisiin, jolloin riskinä on alueelle varastoitavien ja käsiteltävien poltto- ja voiteluaineiden sekä laitteissa ja koneissa käytettävien hydraulikkaöljyjen pääsy maaperään ja pohjaveteen.

PÄÄSTÖT JA HALLINTA

Maaperä, pohja- ja pintavesi

Poltto- ja voiteluaineiden varastoinnissa huolehditaan asianmukaisesta sijoittelusta ja rakenteellisista ratkaisuista siten, ettei aineita pääse maaperään. Tukitoiminta-alueelle asennetaan eristerakenne bentoniittimatosta, jolla estetään päästöt maaperään ja pohjaveteen mahdollisissa onnettomuus- ja vuototilanteissa.

Lähin pintavesikohde (lähde) sijaitsee lännen suunnalla yksityisellä luonnonsuojelualueella. Hakemuksen mukaan toiminnasta ei ole riskiä lähialueen järvien tai muiden vesistöjen laadulle.

Pöly

Kiviaineksen ottotoiminnassa ja jalostuksessa pölyä syntyy kaivun, murskauksen, seulonnan, kuormauksen ja kuljetusten yhteydessä. Lisäksi pölyä voi tuulisella säällä irrota varastokasoista. Kyseessä on harjukiviainesten ottoalue, minkä vuoksi kiviaines on luontaisesti kosteaa, mikä vähentää pölyn muodostumista.

Alueella kiinnitetään erityistä huomiota pölynsidontaan pölyhaittojen minimoimiseksi, ja pölynsidonnessa käytetään vettä. Ottotoiminnan seurauksena

syntyneet pinnan korkeuserot toimivat lisäksi tehokkaana luonnollisena melu- ja pölyesteenä lähimmän asutuksen suuntaan.

Melu

Kiviainesten otto- ja jalostustoiminnassa melua syntyy kaivun, kuormauksen, murskauksen, seulonnan sekä raskaan liikenteen yhteydessä. Alueella murskausta tehdään lupakauden aikana 3–4 kertaa, kerrallaan noin kahden viikon jaksoissa. Hakemuksen mukaiselta suunnitellulta murskaamoalueelta on yli 300 metriä etäisyyttä lähimmän asutuksen pihapiiriin.

Hakemuksen liitteenä on toimitettu ympäristömeluselvitys.

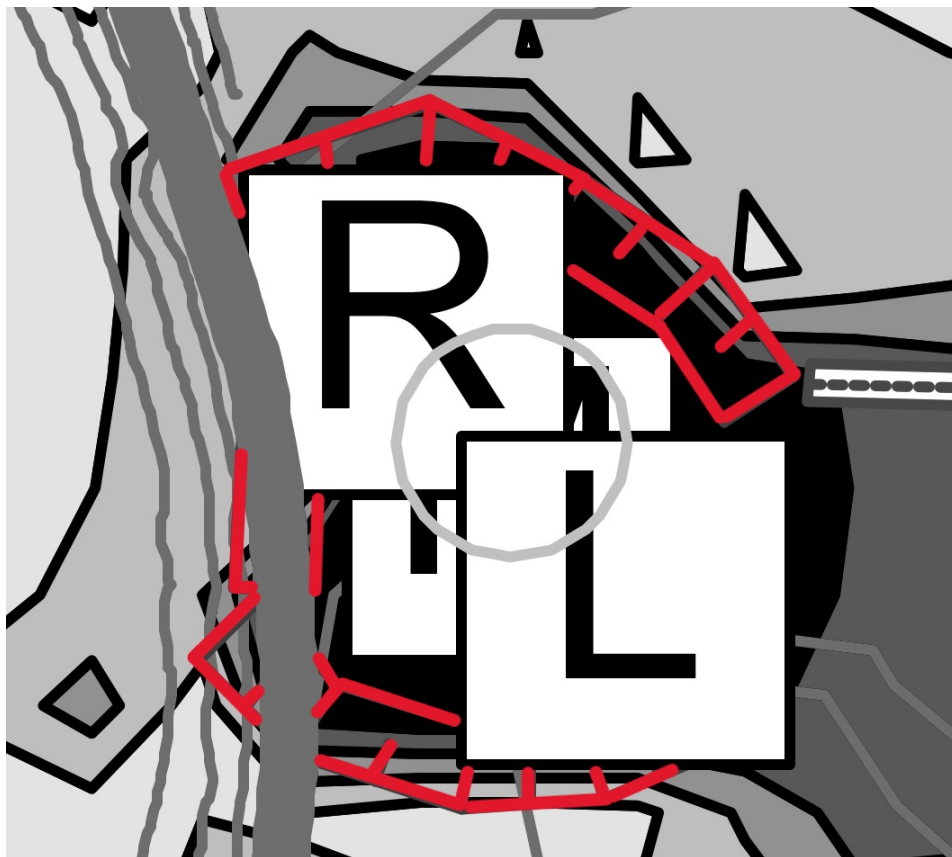
Ympäristömeluraportti (Insinööritoimisto Matti Jokinen, 23.1.2026).

Melun leviämislaskenta laadittiin CadnaA -ohjelmistolla ja melun leviämisen laskentamallina käytettiin pohjoismaista teollisuusmelun leviämiseen tarkoitettua laskentamallia. Melun leviäminen laskettiin 10 * 10 metrin 3D-maastomalliruudukkoon. Sekä alue-, että pistelaskenta tehtiin kahden metrin korkeudelle. Heijastusten lukumääräksi on rajattu yksi heijastus ja heijastuksen vaimentumisena käytettiin -20 dB:iä. Laskennan epävarmuus on noin ± 2 dB 500 metriin ja noin ± 4 dB 1000 metriin asti. Kuulijapisteinä selvityksessä on käytetty lähimpiä asuinkiinteistöjä lounaassa, kahta asuinkiinteistöä hankealueen pohjoispuolella, asuinkiinteistöä Kärköläntien pohjoispuolella sekä kahta pistettä Kangasjärven luonnonsuojelualueella (skenaariot 3–6).

Selvityksessä käytetyt lähtömelutasot on esitetty oktaavikaistoittain (63–8 000 Hz) sekä kokonaisäänitehotasona L_{WA} ja selvityksessä on käytetty toiminnan melulähteinä murskauskaitosta, pyöräkuormaajaa, rikotinta sekä liikennettä. Liikenteelle ei ole esitetty lähtömelutietoja eikä selvityksen mukaan liikenteen osalta on otettu huomioon toiminnan aikainen enimmäisliikennemäärä 30 käyntiä päivässä.

Laskentamalleissa melutasot arvioidaan ekvivalentti- eli keskiäänitasoina. Laskennassa käytetty pohjoismainen melumalli ei ota huomioon iskumaisia tai kapeakaistaisia äänielementtejä, mitkä tulee todeta toiminnan aikaisin äänitasomittauksin ja arvioida niiden esiintymisen vaikutus mahdolliseen ohje- tai raja-arvojen soveltamiseen. Ympäristömeluselvityksen laatijan kokemuksen mukaan kapeakaistaisia tai iskumaista melua naapureiden pihapiireissä ei murskaustoiminnassa synny.

Lähtömelutasona on otettu huomioon Kärköläntien liikenne (1344 ajoneuvoa vuorokaudessa). Selvityksessä meluesteet ovat esitetty murskausalueen länsi-, etelä- sekä pohjoispuolelle ja niiden vaatimuksiksi on esitetty vähintään 5 metrin korkeutta sekä etäisyys murskaamosta on enintään 20 m. Laskennassa käytetyt teholliset työajat ovat: murskauskaitos 675 minuuttia/työpäivä, rikotin 450 minuuttia/työpäivä, lastaus 675 minuuttia/työpäivä.

Kuva 1. Ympäristömeluselvityksessä esitetyt meluesteet ja melua aiheuttavien toimintojen sijainti. Kuvassa R=rikotin, M=murskaus, L=lastaus. (lähde: ympäristömeluraportti 23.1.2026. Värejä on muokattu niin, että meluesteet korostuvat.)

Melumallinnukset ovat toteutettu kuudessa skenaariossa:

1. toiminta + lähtömelu, ei meluestettä

Laskennallinen meluarvio pihapiireissä on L_{Aeq} 53...58 dB. Kangasjärven luonnonsuojelualueelle kohdistuva melu on melukartan perusteella L_{Aeq} 45–55 dB.

2. toiminta, ei meluestettä

Laskennallinen meluarvio pihapiireissä on L_{Aeq} 51–58 dB. Laskentaepävarmuudet huomioiden Muraus-asetuksen meluarvot ylittyvät kaikilla asuinkiinteistöillä paitsi Kärköläntien pohjoispuolella. Kangasjärven luonnonsuojelualueelle kohdistuva melu on melukartan perusteella L_{Aeq} 45–55 dB.

3. toiminta, + lähtömelu, meluesteet

Laskennallinen meluarvio pihapiireissä on L_{Aeq} 43–51 dB. Kangasjärven luonnonsuojelualueelle kohdistuvan melun laskennallinen arvio 45 dB.

4. toiminta, meluesteet

Laskennallinen meluarvio pihapiireissä on L_{Aeq} 34–44 dB. Kangasjärven luonnonsuojelualueelle kohdistuvan melun laskennallinen arvio 45 dB.

5. toiminta, + lähtömelu, melusteet, tehollinen työaika

Laskennallinen meluarvio pihapiireissä on L_{Aeq} 43–51 dB. Kangasjärven luonnonsuojelualueelle kohdistuvan melun laskennallinen arvio 44 dB.

6. toiminta, melusteet, tehollinen työaika

Laskennallinen meluarvio pihapiireissä on L_{Aeq} 33–42 dB. Kangasjärven luonnonsuojelualueelle kohdistuvan melun laskennallinen arvio 43...44 dB.

Päästöt ilmaan

Toiminnanharjoittaja on esittänyt työkoneiden ja murskauslaitteiston käytöstä muodostuvat laskennalliset päästöt taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2. Ilmanpäästöt

Päästö	Päästölähde	Päästön määrä t/a
Hiukkaset (sis. pöly)	polttomoottori	0,03
Typen oksidit NO_x	polttomoottori	0,8
Rikkidioksidi SO_2	polttomoottori	0
Hiilidioksidi CO_2	polttomoottori	131 CO_2 -ekv t

Alueella käytetään CE-merkittyjä työkoneita, joilla on päästöluokituksensa mukaiset tekniset ominaisuudet ja päästöt.

Jätteet

Alueen tavanomaisessa toiminnassa syntyy pääasiassa kotitalousjätteisiin rinnastettavia jätteitä. Tarvittaessa alueelle sijoitetaan talousjäteastia, jonka tyhjennys järjestetään jätehuoltomääräysten mukaisesti. Taulukossa 3 on esitetty toiminnassa syntyvät jätteet.

Taulukko 3. Toiminnassa syntyvät jätteet

Jätenimike	Arvioitu määrä kg/a	Käsittely ja hyödyntämistapa
Öljyinen jäte (öljyt, rievut, suodattimet ym.)	100	järjestetty vaarallisen jätteen keräys tilakeskuksella
Talousjäte	200–300	järjestetty jätteenkuljetus tilakeskuksella
Metallit	500	järjestetty jätteen keräys tilakeskuksella

Hakemuksen mukaan toiminnassa syntyy pääasiassa ainoastaan kotitalousjätteisiin rinnastettavia jätteitä. Alueelle varataan tarvittaessa talousjäteastia, jonka

tyhjennys hoidetaan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Metallit/metalliriomut toimitetaan metallinkeräykseen ja edelleen hyötykäyttöön tilakeskuksen kautta, samoin kuin muut jätteet.

Korjaus- ja huoltotoimenpiteet tehdään siten, että niistä ei aiheudu öljy- tms. vuodon vaaraa. Mahdollisesti syntyvät öljy- tai kemikaalijätteet toimitetaan asianmukaiset luvat omaavaan käsittelyyn, eikä niitä varastoida pitkiä aikoja alueella.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Hakemuksen liitteenä olevan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman (29.1.2026) mukaan toiminnassa muodostuvia kaivannaisjätteitä ovat pintamaat, joita on laajennettavalla alueella arviolta yhteensä 20 000 m³tr. Pintamaat käytetään alueen kasvukerroksessa.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN SOVELTAMISESTA (BAT)

Ympäristömeluselvityksen mukaan sen tuloksia voidaan käyttää BAT- (paras käyttökelpoinen tekniikka) ja BEP- (ympäristön kannalta paras käytäntö) periaatteiden mukaisesti haittojen minimoimisen suunnittelussa.

RISKIT, RISKIEN EHKÄISY JA POIKKEUKSELLISIIN TILANTEISIIN VARAUTUMINEN

Toimintaan liittyvät riskit

Hakemuksen mukaan kiviainesten otto ja jalostus eivät aiheuta tavanomaista suurempaa vaaraa maaperälle, kun toimitaan lupahakemuksessa esitetyllä tavalla. Maaperävahingot vältetään hakemuksissa kuvatulla tavalla toimien.

Koneiden rikkoutumis- ja maaperän pilaantumisriskin pienentämiseksi alueella käytetään ainoastaan hyväkuntoisia ja huollettuja koneita ja laitteita. Lisäksi koneiden ja laitteiden toimintaa ja kuntoa valvotaan työn aikana jatkuvasti. Alueen normaalista toiminnasta tai polttoaineiden säilytyksestä ja käytöstä ei aiheudu maaperävahinkoja.

Alueella pyritään välttämään työkoneiden huoltoja ja korjauksia. Alueella tehdään ainoastaan välittömät ja välttämättömät huolto- ja korjaustoimenpiteet. Toimenpiteissä noudatetaan erityistä varovaisuutta kemikaalivahinkojen estämiseksi. Alueella ei säilytetä tarpeettomia määriä moottorikemikaaleja. Työkoneita ei pestä hankealueella.

Kiviainesten kuljetuksista ei aiheudu tavanomaisesta, yleisen tien käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä suurempaa haittaa tai vaaraa. Kuljetukset ja kuljetuksiin käytettävä kalusto täyttävät alan säädösten vaatimukset. Nykyinen liittymä on rakennettu palvelemaan raskasta liikennettä.

Onnettomuuksien estäminen

Polttoainetta säilytetään alueella ainoastaan silloin, kun alueella työskennellään. Öljytuotteiden käsittelyssä noudatetaan erityistä varovaisuutta. Öljyvahinkoihin varaudutaan varaamalla imeytysturvetta tms. kemikaalitorjuntaan soveltuvaa imeytysainetta toiminta-alueelle. Polttoaineiden imeytysaineen varastointipaikka on polttoainesäiliön läheisyydessä. Työkoneita ei tankata valvomattomina. Henkilökunta ohjeistetaan mahdollisten vuotojen tai ylitäyttöjen varalta toimimaan

välittömästi ja oikein vahingon laajenemisen estämiseksi. Letkurikkoihin tms. varaudutaan tarkastamalla ja tarvittaessa huollattamalla koneet säännöllisesti.

Alue rajataan työaikana selkeästi maastoon lippusiimoin ja kyltein tahattoman alueelle pääsyn estämiseksi. Lisäksi alueelle sijoitetaan kiviainesten ottamisesta varoittavia kylttejä. Työmaamerkinnot asennetaan harjanteen päälle sekä alueen rajoille. Alueelle ei viimeistelyn jälkeen muodostu rinteitä, joissa pudotuskorkeus ylittää kaksi metriä.

Alueelle johtava tie suljetaan toiminta-ajan ulkopuolella suurilla kivillä tai portilla, jotta asiattomien ajoneuvojen pääsy alueelle estetään.

Toiminnassa havaitut poikkeus- ja vaaratilanteet kirjataan niiden käsittelyä varten. Onnettomuuksista ja häiriötilanteista raportoidaan lupaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Toiminta poikkeustilanteissa

Alueen työntekijät ohjeistetaan toimimaan viipymättä kemikaalivahingon sattuessa. Maahan joutuneet poltto-, hydraulikka- ja moottoriöljyt sekä jäähdytysnesteet poistetaan, ja alueella on käytettävissä riittävät kalusto ja välineet päästöjen hallintaan. Pilaantunut maa poistetaan, kunnes maaperä on aistinvaraisesti puhdas, eikä sitä varastoida alueella, vaan se kuljetetaan välittömästi luvan saaneeseen vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Polttoainevahingosta ilmoitetaan viipymättä alueelliselle pelastuslaitokselle sekä lupa- ja valvontaviranomaisille, ja tapahtuma raportoidaan myös vuosiraportoinnin yhteydessä. Vahinkoalue rajataan ja puhtaus varmistetaan kenttäanalyysien asiantuntevan konsultin toimesta, ja kunnostuksen onnistuminen todetaan laboratoriotutkimuksin. Poikkeustilanteista pidetään kirjaa ja kunnostustoimenpiteistä laaditaan raportti.

TOIMINNAN TARKKAILU

Vesitarkkailut

Alueen tarkkailua esitetään jatkettavan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristövalvontapäällikön päätöksen (19.4.2021 § 7) mukaisesti muutoksella, että lähde näytteenottopisteenä korvataan asennetulla pohjaveden havaintoputkella.

Esitetyn tarkkailun mukaan pohjavedestä tutkitaan laajan analyysiluettelon mukaiset analyysit pohjavesiputkesta joka toinen vuosi syksyn näytteenotossa, ja kaivosta K1 joka viides vuosi syksyn näytteenotossa.

Laajan analyysiluettelon mukaan näytteistä analysoidaan: koliformiset bakteerit, E.coli-bakteerit, alkaliniteetti, happi, kloridi, kemiallinen hapenkulutus, kokonaiskovuus, mangaani, rauta, nitraattityppi, kokonaistyyppi, pH, sameus, sulfaatti, sähkönjohtavuus, öljyhiilivedyt C10-C40 ja aistinvarainen arviointi.

Väli vuosina tutkitaan pohjavettä keväällä ja syksyllä suppean analyysiluettelon mukaisesti. Suppean analyysiluettelon mukaan analysoidaan: koliformiset bakteerit, E. coli-bakteerit, kemiallinen hapenkulutus, pH, sähkönjohtavuus, sameus, rauta, mangaani ja aistinvarainen arviointi.

Pohjaveden pinnankorkeutta seurataan havaintopisteistä kaksi kertaa vuodessa aina vesinäytteiden oton yhteydessä.

Näytteenotto toteutetaan sertifioidun näytteenottajan toimesta. Tarkkailutulokset toimitetaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle ja Lupa- ja valvontavirastolle (päätöksen mukaan Uudenmaan ELY-keskukselle) vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Melutarkkailu

Melua ei esitetä tarkkailtavaksi. Hakijan näkemyksen mukaan melumittauksia ei katsota tarpeelliseksi järjestää suojaetäisyyksistä ja melumallinnuksesta johtuen.

Pölytarkkailu

Pölyä ei esitetä tarkkailtavaksi. Hakijan mukaan nykyisen toiminnan perusteella ei Muraus-asetuksen mukaisesti arvioida aiheutuvan sellaista pölyhaittaa, joka edellyttäisi pölyn tarkkailua toiminnan aikana. Lisäksi hakijan mukaan etäisyyden takia mittausmenetelmiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi PM₁₀-mittaukset eivät antaisi luotettavaa kuvaa toiminnan pölypäästöistä.

Tärinätarkkailu

Tärinää ei esitetä tarkkailtavaksi.

VAKUUS

Hakija esittää 36 000 euron (sis. ALV %) vakuuden maa-aineslain mukaiselle toiminnalle. Tällä katetaan alueen metsittäminen sekä matalien rinteiden muotoilu (noin 5 400 €/hehtaari, mistä 2 500 € istutuskuluja ja 2 900 € konetyötä). Ympäristönsuojelu- tai jätelain mukaista vakuutta ei hakija katso tarpeelliseksi asettaa.

ALOITUSLUPAHAKEMUKSET

Lupaa haetaan toiminnan aloittamiseksi maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa. Vakuuden määräksi toiminnalle ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta hakija esittää 2 000 € (sis. ALV %).

Aloitustupien perusteluna esitetään, että soranottoalueelle on myönnetty aiemmin maa-aineslupia, eikä hakijan mukaan toiminnasta ole aiheutunut haittaa, vaaraa tai sellaisia päästöjä, joiden vuoksi toiminta saattaisi vaarantaa asumis- tai ympäristöturvallisuuden, kun toiminnassa noudatetaan suunnitelmia ja lupamääräyksiä.

ASIAN KÄSITTELY

Täydennyspyynnöt ja neuvonta

Lupahakemuksesta on pyydetty Uudenmaan ELY-keskukselta alustava lausunto 11.6.2024 vesilain mukaisen vesitalouslupan tarveharkinnasta alkuperäisten asiakirjojen perusteella. ELY-keskus on antanut alustavan lausunnon 16.7.2024. Lausunnon mukaan vesiluvan tarvetta ei sen hetkisillä asiakirjoilla pystytty ratkaisemaan. Samassa ELY-keskus on lausunut muista hakemuksen täydennystarpeista.

Hakija täydensi osittain täydennyspyynnön mukaisia tietoja.

Hakijalle on lähetetty ensimmäinen täydennyspyyntö hakemuksesta 31.7.2024. Täydennyspyyntö on sisältänyt maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen käsittelyyn vaadittavia täydennyksiä sekä vesilain mukaiseen lupatarpeen arviointiin vaadittavia täydennyksiä ja selvityksiä. Lupahakemuksesta ja täydennystarpeista on pidetty hakijan, ympäristövalvonnan ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa neuvontatapaaminen 27.2.2025 lupaviranomaisten pyynnöstä.

Hakijalle on lähetetty toinen täydennyspyyntö 18.6.2025 sisältäen maa-aines- ja ympäristölupa- ja vesilain mukaisen lupatarpeen arviointiin vaadittavia täydennyksiä ja selvityksiä. Ympäristövalvonta osallistui neuvontatilaisuuteen hakijan pyynnöstä 23.7.2025, missä läpikäytiin hakemusasiakirjoihin vaadittavia täydennyksiä ja selvityksiä.

Hakija täydensi osittain täydennyspyynnön mukaisia tietoja.

Lupahakemuksesta on laadittu kolmas täydennyspyyntö 21.11.2025 sisältäen maa-aines- ja ympäristölupa- ja vesilain mukaisen lupatarpeen arviointiin vaadittavia täydennyksiä ja selvityksiä. Uudenmaan ELY-keskus ilmoitti Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle sähköpostitse 18.12.2025, ettei tule enää edellyttämään hankkeelta vesilupaa. Täydennyspyynnöstä poistettiin vesilain mukaiseen lupatarpeen arviointiin vaadittavat selvitykset. Päivitetty täydennyspyyntö lähetettiin hakijalle 23.12.2025.

Ympäristövalvonta järjesti neuvontatilaisuuden hakijan pyynnöstä 13.1.2026, missä läpikäytiin hakemusasiakirjoihin vaadittavia täydennyksiä ja selvityksiä.

Kuuluttaminen ja lausuntopyynnöt

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on kuuluttanut lupahakemukset Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen, Mäntsälän kunnan sekä Kärkölen kunnan verkkosivuilla 9.9.2025 - 16.10.2025. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Mäntsälän Uutiset-lehdessä 10.9.2025. Ympäristökeskus on kuullut lupahakemuksien johdosta rajanaapurit ja muut mahdolliset asianosaiset (25 kpl). Lupahakemuksista pyydettiin lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Mäntsälän kunnalta, Levannon vesiosuuskunnalta ja Mäntsälän kunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

Lupahakemuksien johdosta on jätetty 4 lausuntoa:

Lausunto 1. Uudenmaan ELY-keskuksen alustava lausunto (16.7.2024).

Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

"Luvan myöntämisen edellytykset haetulle ottamisalueelle

ELY-keskus katsoo, että koko hakemuksen mukaiselle ottamisalueelle ei ole edellytyksiä myöntää maa-aineslupaa. Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä muun muassa siten, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. Levanto-Vasaraistennummen harjualue edustaa Valtakunnallisen harjututkimuksen mukaan kaunista maisemakuvaa ja luonnon

merkittäviä kauneusarvoja ja sillä on erikoisia luonnonesiintymiä, joten alueen maisema-arvot tulee turvata.

Uudenmaan ELY-keskus on aiemmissa alueen laajentamiseen liittyvissä kannanotoissaan (lausunnot liitteinä) todennut, että hankealueen itäosassa, tien ja ottamisalueen välissä oleva maisemallisesti herkkä, luonnontilainen harjun alue ei saa kaventua pintamaiden alueelle sijoittamisen vuoksi. ELY-keskus katsoo edelleen, että ottamisalueen laajentaminen idän ja koillisen suuntaan johtaa siihen, että harjun rinteet, joilla on maisemakuvaan hallitseva merkitys, häviävät aiheuttaen siten MAL 3 § 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja vaikutuksia. Otto- ja ottamisalueet tulee säilyttää itä- ja koillisosistaan pääosin nykyisen luvan mukaisesti rajattuna siten, että hakemuksessa esitetty ottoalueen koillisosan levennys rajataan ottotoiminnan ulkopuolelle. Otto- ja ottamisalueiden rajauksesta on esitettävä uusi suunnitelma. ELY-keskus muistuttaa, että sen aiemmissa lausunnoissa ja lupapäätöksessä 14.4.2015 49 § on katsottu, että maiseman kannalta on merkittävää säilyttää em. rinteitä, koska niiden näkyvyys ympäristöön ja maisemaan on hallitseva. Lupakäsittelyssä ottamissuunnitelman rajausta muutettiin ja pienennettiin ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti ja lupamääräyksessä 4 määrättiin, että maa-ainesten ottamisen päätyttyä alueen tulee olla lupahakemuspiirustusten 27.3.2015 mukainen. Siltä osin, kun kaivuu on rajautunut esiintymän sisäosiin, ottamistoimintaa on voitu laajentaa.

Hankkeen maisemavaikutukset tulee lisäksi erityisesti huomioida, koska alue on voimassa olevassa maakuntakaavassa merkitty arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi. Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan alueet, jotka sisältävät merkittäviä maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Merkinnällä osoitetaan mm. vahvistettujen maakuntakaavojen arvokkaat harjualueet. Maakuntakaavan kaavamääräysten mukaan on alueidenkäyttö suunniteltava siten, ettei aiheuteta maa-aineslaissa tarkoitettua kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai laajalle ulottuvia vahingollisia ominaisuuksia luonnonolosuhteissa (MAL 3 §).

Lisäksi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikuttaa siltä, että hankealueen eteläosassa ottamissuunnitelman mukainen ottaminen johtaa kalliopinnan paljastumiseen ennen suunniteltua lopputilannetta. On siis mahdollista, että esitetty ottamissuunnitelma ei ole tältä osin toteuttamiskelpoinen. Asia tulee tarkastella hakemuksessa ja perustella valittu ottotaso myös tästä näkökulmasta. Mikäli ottaminen järjestetään em. mukaisesti ja hakemusasikirjoja korjataan, ELY-keskus katsoo, ettei ottaminen näiltä osin ole MAL 3 § 1 momentin 1–3 kohtien rajoitusten vastainen.

Vesilain mukaisen luvan tarve ja pohjavesiselvitykset

ELY-keskus toteaa, ettei hakemuksessa esitetyillä selvityksillä ja tiedoilla voida sulkea pois vesilain 2 luvun 3 §:n tarkoittamia, vesilupaa edellyttäviä vaikutuksia pohjaveden laatuun ja pohjavesiesiintymän antoisuuteen. Hakemuksessa on esitettävä pohjaveden virtauskuva, jonka perusteella toiminnan vaikutukset pohjavedelle voidaan arvioida perustellusti, kuten Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 2.5 § edellyttää.

Hankealueen kallioperäolosuhteita on selvitetty maatutkaluotauksella (Raportti 22.1.2024, Geo-Work Oy). ELY-keskus katsoo, että vesilain mukaisen luvan tarpeen

arviointia varten maatutkaluotauksessa tulkittu kalliopinta tulee vielä varmistaa kairauksilla. Kairaukset on ulotettava kalliopintaan asti ja kalliovarmistuksin. Kairausten yhteydessä tulee asentaa pohjavesiputki, mikäli pohjavettä esiintyy. Kalliopinnan selvittämisessä voi hyödyntää myös alueen aiempia kairauksia (4 kpl, Geo Hydro 2004), joita on ulotettu kallioon asti kalliovarmistuksella. Kun hankealueen kalliopinta on asianmukaisesti selvitetty, voidaan tehdä ottamissuunnitelma, jossa varmistetaan 1–2 metrin paksuinen koskematon suojakerros kalliopinnan päälle. Tämä voi vaikuttaa ottamistasoon ja otettavan aineksen määrään. Lisäksi, mikäli pohjavettä esiintyy, tulee ylimmän luotettavasti määritetyn vesipinnan päälle jättää 6 metrin paksuinen suojakerros, kuten jo hankealuetta koskeissa aiemmissa lausunnoissa ja päätöksissä on edellytetty. Nyt esitetyillä asiakirjoilla ei voida varmuudella arvioida, miten ottamistasot on määriteltä siten, että kalliopinnan päälle jäisi 1–2 metrin suojakerros.

Maatutkaluotauksen luotauslinjat, kalliopinnan määrittelyn tulokset ja kairaukset sekä pohjavesiputki tulee esittää ottamissuunnitelmassa nykytilannekartan karttapohjalla ja leikkauskuvissa. Pohjavesiputkesta tulee tehdä asianmukainen pohjavesikortti ja korko on mitattava N2000-korkeusjärjestelmään. Myös näytteenottopisteenä olevasta Hakalan tilan talousvesikaivosta tulee tehdä perustilaselvitys (ns. kaivokortti), jossa on kuvattu kaivon laatu, syvyys, vesipinta, veden riittävyys sekä kaivon kannen korko N2000-korkeusjärjestelmässä. Kaivoa tulee siis kuvata tarkemmin ja kertoa, miten sen vesipinta on määritetty. Hakemuksessa on myös muita epävarmuuksia, joita tulee tarkentaa. Hakemuksessa esitetään, että alueella esiintyy kalliokynnyksiä, jotka toimivat vähintäänkin paikallisina pohjavedenjakajina ja kallioydin toiminee vedenjakajana sekä itä-länsi että etelä-pohjoissuunnassa. Hakemuksessa ei ole kuitenkaan esitetty, mihin tämä väite perustuu. Mahdollisten kalliokynnysten sijainti tulee arvioida ja esittää hakemuksessa kartalla.

Luontoselvitykset

Hakemukseen tulee liittää riittävät luontoselvitykset, jotka kattavat nykyisen ottamisalueen pohjoispuolisen laajennusalueen ja sen vaikutusalueen. Selvitykseen tulisi sisällyttää myös läheinen itäosastaan ojittamaton Kangasjärven suoalue, sillä maa-ainesten otto voi vaikuttaa suolle valuvien vesien määrään ja tätä kautta suon luonnontilaan. Hankealueelta tai hankkeen vaikutusalueelta ei ole aiemmin esitetty luontoselvityksiä toisin kuin hakemuksessa on mainittu. Luontoarvot on todettava riittävin selvityksin Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 2.5 §:n edellyttämällä tavalla. Kyseisen kohdan mukaan ottamissuunnitelmasta on käytävä ilmi, mihin selvitykseen tai aineistoon taikka arviointimenetelmään suunnitelmassa annetut tiedot perustuvat.

Muut hakemuksessa huomioitavat asiat

Ottamissuunnitelmakarttaan tulee merkitä nykyiset ja tulevat pintamaiden sijoituspaikat ottamisalueella. Selostuksen mukaan alueelta on kuorittu pintamaat nykyiseltä, lainvoimaisen maa-ainesluvan mukaiselta alueelta. Kuorimattomia pintamaita on laajennusalueella vielä noin 20 000 m³ltr, ja ne on tarkoitus hyödyntää jo kuorittujen pintamaiden kanssa alueen luiskien ja pohjan kasvualustassa. Lisäksi nykytilanne/suunnitelmakarttaan tulee merkitä tukitoiminta-alue. Ottamissuunnitelmassa ja hakemuksen liitteinä olevissa nykytilanne- ja lopputilannekartoissa on esitetty ottamis- ja otto/kaivualueille useita

hehtaareja toisistaan poikkeavat laajuudet. Suunnitelmassa ilmoitettu ottamisalueen pinta-ala on 7,6 ha ja ottoalueen 4,7 ha, ja kartoissa vastaavat laajuudet ovat 8,7 ha ja 8,1 ha. Asia on korjattava todellisten haettavien pinta-alojen mukaiseksi kaikkiin asiakirjoihin. Hakemusta on korjattava siten, ettei yhteiskäsittelyssä oleville maa-aines- ja ympäristöluville haeta missään kohdin erillistä voimassaoloaika. Hakemustiivistelmässä maa-aineslupaa on haettu 15 vuodeksi ja ympäristölupaa toistaiseksi voimassa olevaksi. Maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaisen yhteisluvan voimassaoloon sovelletaan, mitä MAL 10 §:ssä säädetään luvan voimassaolosta. Lisäksi on syytä esittää maa-aineslain edellyttämät erityiset perustelut haetulle 15 vuoden lupa-ajalle. Maa-aineslain 10 §:n mukaan maa-ainesluvan perusmuotoinen voimassaoloaika on 10 vuotta, ja tätä pidemmälle lupa-ajalle on oltava erityisiä syitä.”

Lausunto 2. Mäntsälän kuntakehityslautakunnan lausunto (8.10.2025 § 106).
Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

”Kyseessä olevan kiinteistön Hammarslott 505-405-4-23 (5 palsta) hakemusta koskeva kohdepalsta sijaitsee Mäntsälän kunnan Levannon kylässä. Lausunnon kohteena oleva palsta ei sijaitse yleis- tai asemakaava-alueella tai rakennusjärjestyksessä osoitetulla kyläalueella. Kohdepalsta sijaitsee rakennusjärjestyksessä osoitetulla alueidenkäyttölain 16 §:n mukaisella suunnittelutarvealueella.

Kohdealue sijaitsee Levanto-Vasaraissennummen 1.luokan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Suunnitelmaselostuksessa todetaan kaavoituksen osalta, ettei alueella ole vireillä maankäytön muutoksia. Mäntsälässä on käynnistetty kunnanhallituksen päätöksellä 5.3.2018 § 56 yleiskaavan laatiminen koko kuntaan. Kunnanhallitus on (21.11.2022 § 236) päättänyt, että Mäntsälän yleiskaavaa 2050 jatketaan strategisena. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksessa (nähtävillä 18.11.2024-17.1.2025) hankealue sijoittuu maaseutuelinkeinojen ja pohjaveden alueelle. Lisäksi hankealueen eteläisin reuna sijoittuu kaavaluonnoksessa ge-3, eli arvokkaalle harjuaalueelle.

Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 nähtävillä olleessa luonnoksessa kaavamääräykset ovat olleet seuraavat:

”Maaseutuelinkeinojen alue:

Alue on varattu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden elinkeinoalueeksi ja maankäytön suunnittelussa tulee edistää niiden toimintamahdollisuuksia. Alueelle voi sijoittua haja-asutusluonteista asumista, loma-asumista sekä elinkeinotoimintaa, joka kokonsa ja ympäristövaikutustensa puolesta sopii alueelle. Laajemmat kehityshankkeet edellyttävät tarkemman suunnitelman laatimista. Suunnitelman tulee perustua riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointiin ja siitä on tiedotettava laajemmin kuin rajanaapureiden kuulemisella. Laajat peltoalueet tulee ensisijaisesti säilyttää avoimena, yhtenäisenä ja maatalouskäytössä. Rakentamisen sijoitteluun ja laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla. Uudisrakennus tulee liittää vesihuoltolaitoksen vesijohtoon ja jätevesiviemäriin, jos kiinteistö sijaitsee vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Uudisrakennuksen rakennuspaikan on oltava pinta-alaltaan vähintään 2 000 m², jos rakennus voidaan liittää

keskitettyyn vesihuolto- ja viemäriverkoston. Muualla maaseutuelinkeinojen alueella rakennuspaikan vähimmäispinta-ala on 4 000 m².”

”Pohjavesialue:

Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat erityisen merkittäviä vedenhankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueella ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa vaarantaa pohjaveden laadun ja määrän. Yksityiskohtaisemman suunnittelun tulee perustua suunnittelualueella tehtyihin maaperä- ja pohjavesitutkimuksiin ja siinä tulee huomioida vesilain mukaiset suoja-alueet. Tarkemmassa maankäytön suunnittelussa, rakennusten sijoittelussa ja infrahankkeissa tulee huomioida pohjavesialueet ja turvata niiden toiminta varmistaen puhtaan veden saatavuus ja ekosysteemien hyvinvointi. Pohjaveden suojelu perustuu ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon sekä maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), mitkä turvaavat pohjaveden laadun ja suojelevat pilaantumiselta.”

”Ge-3 Arvokas harjualue:

Merkinnällä osoitetaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat. Alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat maa-aineslain 3§:n vastaisia.”

Edellä mainittujen määräyksien muotoiluja on korjattu kaavaehdotusvaiheessa, mutta kyseessä olevaa lausuntoa varten niissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Hakemuksen tietojen perusteella edellä mainitut asiat käsitellään lupakäsittelyssä asianmukaisesti.

Mäntsälän kunnalla ei ole muutoin huomautettavaa lupahakemukseen.”

Lausunto 3. Keski-Uudenmaan terveydensuojeluviranomaisen (terveysvalvonta) lausunto (15.10.2025). Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

”Toiminta-alue sijaitsee suhteellisen lähellä asuinrakennuksia. Etenkin toiminnan harjoittajan omistamat kiinteistöt ovat lähellä toimintaa. Terveysvalvonta muistuttaa, että kiinteistöissä asuville ei saa aiheutua toiminnasta terveyshaittaa. Huomioitavaa on myös, että esimerkiksi lapset, iäkkäät ihmiset, vuokralaiset jne. eivät välttämättä pysty itse vaikuttamaan asuinolosuhteisiinsa tai ole niiden merkityksistä tietoisia. Lisäksi mahdolliset toiminnasta syntyvät terveyshaitat aiheuttavat terveyshaittaa myös kiinteistön omistajalle, mikäli kiinteistöt ovat asuinkäytössä ja niissä oleskellaan. Tämä tulee huomioida toiminnasta aiheutuvia haittoja arvioitaessa.

Meluntorjunta meluestein lähikiinteistöille aiheutuvien meluhaittojen torjumiseksi näyttää olevan tarpeellista. Melu ei saa asuinrakennusten sisätiloissa ylittää asumisterveysasetuksen (545/2015) toimenpiderajoja.

Toiminnan vaikutusalueella sijaitsevien talousvesikaivojen vedenlaadulle tai -määrälle ei saa aiheutua toiminnasta haittaa. Haitan arvioimiseksi pohjavesitarkkailu lähialueen talousvesikaivoista on perusteltua.

Pohjavesivaikutusten osalta tulee huomioida myös suunnitellun toiminta-alueen eteläpuolella sijaitseva Levannon vesiosuuskunta ja sen vedenotto sekä toiminnan sijaitseminen tärkeällä vedenottoaikkana toimivalla I-luokan pohjavesialueella.

Pohjaveden virtaussuunta vedenottamolle on pohjoisesta suunnitellun toiminta-alueen suunnasta. Valtionneuvoston asetuksessa talousveden tuotantoketjun riskienhallinnasta ja omavalvonnasta (7/2023) 5 §:ssä kehoitetaan ensisijaisesti poistamaan talousvedelle haittaa aiheuttavat riskitoiminnot ja vaarat. Näihin riskeihin ja vaaroihin luetaan myös vedenottopisteen vedenmuodostumisalue, johon kuuluu lisäksi raakaveden laatuun vaikuttava pintaveden valuma-alue, jolla vesi muodostuu ja jolta se kulkeutuu vedenottopisteelle. Lähtökohtaisesti hakemuksen mukainen ympäristölupaa vaativa toiminta on aina riski veden hankinnalle. Näiltä osin pohjavedelle riskiä aiheuttavaa toimintaa ei tule harjoittaa lähellä vedenottamoa tai pohjavesialuetta.

Terveysvalvonta ei puolla lupahakemuksen hyväksymistä. Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo luvan myöntämisen perustelluksi, ehdottaa Terveysvalvonta, että luvanantaja harkitsee pohjavedenlaadunseurannan parantamiseksi uuden pohjaveden havaintoputken lisäystä suunnitellun toiminta-alueen eteläpuolelle. Uusi havaintoputki saattaisi osaltaan parantaa Levannon vesiosuuskunnalle suunnitellusta toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien vaikutusten tarkkailua. Lisäksi Terveysvalvonta katsoo, että suunnitellulle toiminnalle tulisi arvioida vesilain mukaisen luvan tarve.”

Lausunto 4. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto (4.11.2025). Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

Valtakunnallinen harjututkimus ja POSKI-projekti

Hankealue sijoittuu valtakunnallisen harjututkimusohjelman (1985) mukaiselle arvokkaalle harjualueelle Levanto-Vasaraissennummi. Tutkimuksen mukaan harjualue edustaa kaunista maisemakuvaa ja luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja sillä on erikoisia luonnonesiintymiä. Vasaraissennummen länsiosaan liittyy lyhyt proksimaaliharjumainen selänne.

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisprojekti eli POSKI-projekti selvitti pohjaveden suojelun ja kiviainesten käytön välistä ristiriitaa aluesuunnittelun näkökulmasta Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla vuosina 1998–2004. POSKI-selvityksillä ei ole lupaharkinnassa muodollisia oikeusvaikutuksia eivätkä ne ole muodollisesti velvoittavia oikeuslähteitä, mutta ne toimivat objektiivisena perusselvityksenä maankäytön suunnittelussa ja lupakäsittelyssä.

Vasaraissennummen harjualue on luokiteltu osana POSKI-projektia Uudenmaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaiden harjualueideninventoinnin päivityksessä arvoluokkaan 4, eli kohde on luonnon- ja maisemansuojelun kannalta paikallisesti arvokas. POSKI-projektissa inventoidut maa-ainesalueet ovat arvotettu myös maa-aines-, ympäristönsuojelu-, vesi-, luonnonsuojelu-, muinaismuisto-, maankäyttö- ja rakennus- sekä metsälain ympäristökriteerien perusteella, minkä jälkeen alueet on luokiteltu ottamistoiminnan soveltuvuuden perusteella. Hakemuksen mukainen ottamisalue kuuluu maa-ainesten ottoon osittain soveltuviin alueisiin (O). Ne ovat alueita, jotka kelpaavat osittain ja tietyin ehdoin maa-ainesten ottamiseen, koska ne ovat esimerkiksi jo menettäneet osin luonnontilansa ottotoiminnan seurauksena, eivätkä siten enää kaikilta osin sisällä erityisiä suojeluarvoja. Näillä muodostumilla maa-ainestenotto on mahdollista sellaisella osa-alueella, jolla ottotoiminta ei aiheuta:

- vaaraa pohjaveden puhtaudelle tai määrälle, ja jolla on vielä siinä määrin aineksia, että maa-ainestenotto voidaan toteuttaa riittävin suojakerroksin.
- merkittävää luonto- ja maisema-arvojen tuhoutumista eikä toiminnasta aiheutu asutukselle ja ympäristölle muutakaan merkittävää haittaa tai vaaraa.

Hakemukseen liitettyjen suunnitelmapiirustusten perusteella pintamaat varastoidaan ottamisalueelle, mutta varastointialueita ei ole merkitty piirroksiin. Laajennusalueen luoteis- ja länsireunalla sijaitsee harjun jyrkkä reuna, jonka rinne edustaa kaunista maisemakuvaa ja luonnon merkittäviä kauneusarvoja. ELY-keskus korostaa, että pintamaita ei tule varastoida ottamisalueen laajennusosan luoteis- ja länsireunalle. Lupamääräyksiin tulee lisäksi varmistaa, että ottamisalue rajataan siten, että alueen luoteisreunan harjumuodostuman rinne säilyy ottotoiminnan ulkopuolella. Ottamisalueen rajaukseen ja rajausmerkintöjen näkyvyyteen maastossa on kiinnitettävä erityistä huomiota. Mikäli ottaminen järjestetään em. mukaisesti, ELY-keskus katsoo, ettei ottaminen näiltä osin ole MAL 3 § 1 momentin 1–3 kohtien rajoitusten vastainen.

Hakemusasiakirjat

Hakemustiivistelmää on edelleen korjattava siten, ettei yhteiskäsittelyssä oleville maa-aines- ja ympäristöluville haeta erillistä voimassaoloaikaa (MAL 10 §). Karttojen tulee olla selkeitä ja niissä esitettyjen tietojen tulee olla sidottu valtakunnalliseen korkeusjärjestelmään (N2000) sekä valtakunnalliseen koordinaattijärjestelmään (EUREF-FIN). Hakemuksen korkotasoiissa (N60/N2000) on epäselvyyttä ja ne tulee korjata hakemukseen.

Maa-ainesoppaan (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30) mukaan ottamisalue on alue, jolla maa-ainesten ottaminen ja ottamiseen liittyvät muut järjestelyt, kuten pintamaiden ja sivukivien käsittely ja jälkihoitotoimet, tapahtuvat. Hakemukseen liitettyjen leikkauspiirustusten perusteella otto ulottuu osin jopa suunnitelma-alueen ulkopuolelle. Piirustukset tulee korjata siten, että ottaminen ei ylitä ottamisalueen rajoja, eli luiskat päättyvät ottamisalueen rajaan (vrt. Maa-ainesoppaan käsitteet ja liite 1(7–9)). Haettava ottomäärää tulee päivittää korjausten mukaisesti. Lisäksi pintamaiden varastointialueet on esitettävä sekä leikkaus- että suunnitelmapiirustuksissa. Epäselväksi jää myös, miten Nummentaustantietä voidaan käyttää ottotoiminnan aikana, jos tie sijoittuu ottamisalueelle. Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (ns. Muraus-asetus 800/2010 ja sen muutos 314/2017) 12 §:n mukaan ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä.

Hakemusta tulee lisäksi täydentää maa-ainesasetuksen 2 §:n mukaisella perustellulla arviolla jälkihoitokustannuksista, jotta lupaviranomainen voi arvioida esitettyä vakuutta luotettavasti. Jäljempänä on todettu täydennystarpeita myös pohjaveteen ja meluun liittyvien selvitysten osalta.

Pohjavesi

Hakija on täydentänyt maa-aineslupahakemusta teettämällä kairauksia ja yhden pohjavesiputken asennuksen. Toiminnan pohjavesitarkkailussa olevasta kaivosta on laadittu kaivokortti, jossa on esitetty kaivon sijainti- ja korkotiedot, sekä kaivon halkaisija ja syvyys. Arviota kaivosta otettavasta vesimäärästä ja veden

riittäväyydestä ei ole esitetty. ELY-keskus pyytää täydentämään nämä tiedot kaivon osalta.

Hakija on teettänyt alueella kairauksia maatutkaluotauksen avulla tulkitun kalliopinnan tason varmistamiseksi. Kairauksia tehtiin 8 kpl huhtikuussa 2025. Yhteen kairauspisteeseen ottoalueen länsipuolelle asennettiin pohjaveden havaintoputki. ELY-keskus pitää hyvänä asiana, että kairaukset tehtiin ja kalliopintaa varmistettiin. Tulosten raportointi on kuitenkin puutteellista eikä tietoja ole otettu riittävästi huomioon lupahakemuksessa. Hakemuksen liitteenä ei ole esitetty kairauspöytäkirjoja, jotka tulee liittää hakemukseen. Suunnitelmapiirustuksissa on esitetty vain kairauspisteiden sijainti koordinaatteineen, sekä kalliopinnan syvyys maanpinnasta. Koska maanpinnan tasoja kairauspisteiden kohdalla ei ole raportoitu, ei kalliopinnan todellista korkotasoa (N2000) voida arvioida tarkasti. Näin ollen ei myöskään voida luotettavasti arvioida, täyttyykö vaadittu 1–2 metrin suojakerrospaksuus kalliopinnan päällä alimman ottotason osalta.

Lupahakemuksesta ei käy ilmi, onko kalliopinta varmistettu kairattaessa kalliovarmistuksella. Tämä tieto on tarpeen, jotta voidaan sulkea pois mahdollisuus, että kairaus on päättynyt suureen kiveen tai lohkareseen eikä varsinaiseen kallioon. Kairaustuloksia ei ole sidottu maatutkaluotausprofiileihin muuten kuin kairausten sijaintien osalta. Kalliopinnan tasoa tai tutkimustuloksia ei ole myöskään kuvattu lupahakemuksen suunnitelmaselostuksessa. Lisäksi hakemuksesta ei ilmene, onko kairausten yhteydessä tehty havaintoja pohjavedestä. Alustavan lausunnon mukaan näihin kohteisiin tuli asentaa pohjaveden havaintoputket. Mikäli havaintoja on tehty, tulee ne esittää lupahakemuksessa. ELY-keskus toteaa, että hakemusta tulee täydentää kairausten tuloksilla. Erityisesti kalliopinnan tarkan korkeustason (N2000) esittäminen on tarpeen alimman ottotason arvioimiseksi sekä sen selvittämiseksi, voiko alueelta olla pohjaveden virtausyhteyksiä etelän suuntaan.

Uusi pohjaveden havaintoputki on asennettu maa-ainesten ottoalueen länsipuolelle, lähelle alueella sijaitsevaa lähdettä. Tarkoituksena on jatkossa korvata lähteen tarkkailu havaintoputken tarkkailulla. Havaintoputki on näytteenottoon soveltuva muovinen pohjavesiputki (materiaali PEH), jossa on kuuden metrin siiviläosuus. Pohjaveden pinnankorkeus mitattiin asennuksen yhteydessä ja vesipinta oli kuuden metrin syvyydellä maanpinnasta, tasolla +82,67 m. ELY-keskus huomauttaa, että yksi asennuksen aikainen pinnankorkeuden mittausta ei anna luotettavaa kuvaa pohjaveden tasosta alueella. Havaintoputken pinnankorkeus tulee mitata vähintään kerran uudelleen ja mittaustulokset tulee täydentää lupahakemukseen.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan uuden, asennetun havaintoputken avulla voidaan jatkossa seurata maa-ainesten ottotoiminnan mahdollisia vaikutuksia pohjaveden laatuun ja määrään alueen pohjoisosissa, jonne toiminta lupahakemuksen mukaan pääosin laajenee. Pohjaveden taso ottoalueella sekä alueen virtauskuva jää kuitenkin vielä epäselväksi. Karttatulkinnan mukaan pohjavettä purkautuu harjumuodostumasta osittain sekä itään että länteen, josta vedet kulkeutuvat pintavesiuomia pitkin etelään. Harjun keskiosissa pohjaveden virtaussuunta on todennäköisesti pääosin etelään. Levanto-Vasara-ennusnummen pohjavesialueella toimii Levannon vesiosuuskunta, jonka kaivot sijaitsevat lähimmillään noin 700 metrin etäisyydellä Veijo Hakalan maa-ainesten ottoalueesta. Vedenottamon lähialueella pohjaveden taso on noin +75...+76 m. Pohjaveden virtaus suuntautuu siten pohjoisesta kohti Levannon vesiosuuskunnan

vedenottamoa. Pohjavesialueella tiedetään olevan kalliokynnyksiä, jotka jakavat pohjavesialuetta erillisiin valuma-altaisiin. Todennäköisesti Veijo Hakalan maa-ainesten ottoalueen ja Levannon vesiosuuskunnan välissä on kalliokynnyksiä, jotka estävät pohjaveden virtausta ottoalueelta vedenottamolle. Näiden kalliokynnysten esiintymisen selvittäminen ottoalueen eteläosissa oli yksi ELY-keskuksen edellyttämien tutkimusten tavoitteista. ELY-keskus katsoo, että ottoalueen eteläosaan, jossa kalliopinnan oletetaan nousevan, tulisi tehdä vielä yksi kalliokairaus kalliopinnan tason varmistamiseksi. Näin voidaan todeta, että kalliokynnys katkaisee pohjaveden virtauksen etelään, kohti Levannon vesiosuuskuntaa.

Ottoalueen pohjaveden pinnankorkeus tulee edelleen selvittää, jotta pohjaveden virtauskuvaa voidaan tarkentaa ja alin ottotaso määrittää. Kairaustietojen perusteella vaikuttaa siltä, että maatutkaluotauslinjalla L1 kallio on paikoin niin matalalla, että alueella voi mahdollisesti esiintyä pohjavettä. ELY-keskus katsoo, että ottoalueelle tulisi asentaa pohjavesiputki sellaiseen kohtaan, jossa kallio on matalimmillaan, pohjaveden korkeuden selvittämiseksi. Mikäli havaintoputkessa todetaan pohjavettä, tulee kyseinen putki liittää osaksi pohjavesitarkkailua. Pohjavesiputken vesipinta tulee mitata sekä asennuksen yhteydessä että vähintään kerran noin kahden viikon kuluttua, jotta vesipinta ehtii tasaantua.

Mikäli pohjaveden pinnankorkeus ottoalueella saadaan selvitettyä, ja ottoalueen eteläosaan tehtävällä kairauksella voidaan todeta, että kalliokynnys katkaisee pohjaveden virtauksen etelään kohti Levannon vesiosuuskunnan ottamoa, ei hanke Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan edellytä vesilain mukaista lupaa. Nykyisillä tiedoilla vesilain mukaista luvantarvetta ei voida kuitenkaan poissulkea. Pohjaveden ja alimman ottotason väliin tulee jättää kuuden metrin suojakerrospaksuus.

Alueella on ollut maa-ainesten ottotoimintaa pitkään. Laaja ja pitkään jälkihoitamaton maa-ainesalue aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Näin ollen ELY-keskus katsoo, että maisemointitoimenpiteet on syytä aloittaa heti, kun se ottotoiminnan etenemisen kannalta on mahdollista.

Lähteet ja noro

Luontoselvityksen mukaan ottamisalueen länsipuolella sijaitsee Kangasjärviniminen suo, jonka lähteikköalueen noroineen voidaan katsoa olevan vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittama kohde. Pohjavesialue on ympäristöön vettä purkava harju, ja maa-ainesten ottotoiminnan seurauksena pohjaveden purkautumiskäyttäytyminen voi muuttua. Vaikutukset lähteen ja noron luonnontilaisuuteen jäävät todennäköisesti vähäisiksi, ellei purkautumiskäyttäytymisessä tapahdu merkittäviä muutoksia. ELY-keskus kuitenkin katsoo, että lähteen virtaamaa ja sen mahdollista muutosta on syytä seurata ottotoiminnan laajentuessa.

Muraus-asetuksen yleinen suojaetäisyys

Muraus-asetuksessa (800/2010 ja sen muutos 314/2017) on annettu mm. etäisyysvaatimuksia melulle alttiisiin kohteisiin koskien ympäristöluvanvaraista toimintaa. Asetuksella säädetään näiden toimintojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista (1 §).

Hakemuksen mukaan murskauslaitoksen suojaetäisyys lähimpään asuinrakennukseen on riittävä ja kyse on siirrettävästä murskauslaitoksesta, jonka paikka saattaa vaihtua. Muraus-asetuksen 3.2 §:n mukaan kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Asetuksen 3.3 §:n mukaan kivenmurskaamo voidaan kuitenkin sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla kivenmurskaamon toiminnan rakennukseen tai kivenmurskaamossa taikka kivenlouhimossa muita teknisiä keinoja käyttäen varmistaa sen, että toiminnasta ei lähimmässä häiriölle alttiissa kohteessa aiheudu 7 §:ssä tarkoitetut melutason ohjearvot ylittävää melua ja että 5 §:ssä tarkoitetut ilmanlaadun raja-arvot eivät ole vaarassa ylittyä. Poikkeaminen edellyttää, että toiminnanharjoittaja on esittänyt poikkeamisen edellytysten täyttymisestä riittävän luotettavan selvityksen lupaviranomaisen hyväksyttäväksi. ELY-keskus katsoo, ettei poikkeamisen edellytyksiä ole hakemuksen selvitysten perusteella varmuudella olemassa ja katsoo, että lupamääräyksen on varmistettava 300 metrin suojaetäisyyden toteutuminen.

Melu ja luontoarvot

ELY-keskus huomauttaa, että meluselvityksen lähtötiedot ovat puutteelliset. Mallinnuksessa on käytetty vain 500 Hz oktaavikaistaa, mutta tulokset ilmoitetaan A-taajuuspainotettuna keskiäänitasona (L_{Aeq} dB). A-painotus perustuu koko taajuusalueen huomioimiseen ja tulosten tarkastelu keskiäänitasona (L_{Aeq}) edellyttää näin ollen taajuusjakaumaa tai vähintään useampia taajuuksia. Yksittäisen taajuuden käyttö voi johtaa virheelliseen arvioon melun leviämisestä ja vaikutuksista. L_p on mittauspisteessä mitattu arvo, kun taas LWA (äänitehotaso) kuvaa lähteen kokonaisäänitehoa. ELY-keskus katsoo, että mallinnuksessa melulähteen äänitehotasot tulee esittää oktaavikaistoittain, joiden perusteella määritetään mallinnuksessa käytettävä kokonaisäänitehotaso (LWA). Lisäksi heijastuksen vaimentumisena on käytetty -20 dB:ä. Äänen vaimeneminen ei ole yksittäisellä luvulla kuvattavissa ilmiö, vaan siihen vaikuttavat useat fysikaaliset tekijät, kuten etäisyys melulähteestä, maaston muoto ja pinta, rakennusten ja muiden esteiden vaikutus, kasvillisuus, sääolosuhteet sekä ilman absorptio. Vaimennus tulisi esittää mallinnusparametrien tai fysikaalisten mallien avulla, jotka yleensä sisältyvät mallinnusohjelmaan.

Meluntorjunnan arvioinnin kannalta on tärkeää, että meluesteiden sijainti esitetään selkeästi melukartoissa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pelkät varastokasat eivät ole riittävän luotettava tai pysyvä ratkaisu meluntorjuntaan. Melun leviämisen hallitsemiseksi olisi perusteltua toteuttaa pysyvämpi rakenteellinen melueste, jonka sijoittuminen ja koko tulisi tutkia mallinnuksessa. ELY-keskus muistuttaa lisäksi, että mallinnukseen tulee sisällyttää toiminnasta aiheutuvan liikenteen melu.

Valtioneuvoston päätöksen (933/1992) melutasojen ohjearvojen soveltaminen luonnonsuojelualueilla on viime kädessä lupaviranomaisen harkintavallassa. ELY-keskus toteaa, että hyväksyttävän melutason määrittäminen luonnonsuojelualueelle vaatii tapauskohtaista arviointia riippuen alueen suojeluarvoista. Ottamisalueen vieressä sijaitseva Kangasjärven luonnonsuojelualue

on METSO-ohjelman mukaisessa suojelussa. METSO-ohjelman tavoitteena on ehkäistä metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantumista. Kohde täyttää METSO-ohjelman kriteerit II-luokassa korven elinympäristönä.

Kangasjärven luonnonsuojelualueelle leviää mallinnuksen mukaan jopa noin 60 dB:n melutaso melusteista huolimatta. Meluselvityksen johtopäätöksissä tulisi esittää hakijan näkemys luonnonsuojelualueelle kohdistuvasta melutasosta. Suojeluperusteena olevan luontotyyppin luontoarvoihin melu ei nykytiedon valossa vaikuta. On kuitenkin huomioitava, että melu voi häiritä suojelualueen eläimistöä, erityisesti pesimälinnustoa, jota luonnontilaisessa korpiympäristössä todennäköisesti esiintyy. ELY-keskus katsoo, että voimakkaan melun rajoittaminen lintujen pesimäkauden aikana on perusteltua luonnonsuojelualueen läheisyyden vuoksi. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön mahdollisimman vähäisiksi. Saman lain 8 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ehkäistävä ympäristön pilaantumista ja varmistettava, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT). Nämä velvoitteet huomioon ottaen ELY-keskus katsoo, että toiminta ei saisi merkittävästi heikentää entisestään alueen melutilannetta.

Hakemuksen mukaan melutarkkailua ei katsota tarpeelliseksi. Muraus-asetuksen 13 §:n mukaan, jos toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä ja toiminnanharjoittaja voi luotettavalla ja lupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminnasta aiheutuva melu, liikenne mukaan lukien ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja ja jos toiminnassa noudatetaan meluntorjunnan kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa, ei ympäristöluvassa tarvitse asettaa määräyksiä melun tarkkailusta. Muraus-asetuksen perustelumuistion (Ympäristöministeriö 3.9.2010) mukaan toiminnanharjoittajan olisi osoitettava tarkkailun tarpeettomuus käytännössä lupahakemuksen yhteydessä. ELY-keskus katsoo, että melun leviämismallinnuksen todentamiseksi on tehtävä melumittauksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän häiriintyvistä kohteesta, melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Melusteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen (Muraus-asetus 6 §). ELY-keskus muistuttaa, että meluntorjuntatoimenpiteiden tulee olla valmiina ennen murskaustoiminnan aloittamista.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen (L-vastuualue) kannanotto

Luvan saajan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle 295 (Kärköläntie). Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava välittömästi. Myöskään pöly ei saa haitata maanteiden liikennettä tai vaarantaa liikenneturvallisuutta. Mikäli maantielle kulkeutuu silmin havaittavaa pölyä, tulee toiminta keskeyttää, kunnes on ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.”

Muistutukset

Lupahakemuksien johdosta on jätetty 3 muistutusta.

Muistutus 1. (29.9.2025) referoituna:

Suunnitellun soranoton alueella kulkeva rasiestie on pidettävä nykyisessä kunnossa ja kulkukelpoisena koko toiminnan ajan sekä sen päätyttyä, eikä soranotto saa estää, vaikeuttaa tai vaarantaa tien käyttöä. Tien rasiteoikeus perustuu lainhuutoon ja lohkomispöytäkirjaan, ja mahdolliset vahingot on korjattava hakijan kustannuksella. Alue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella ja alueella on vedenhankinnan kannalta tärkeitä juomavesikaivoja, minkä vuoksi soranotto ei saa lisätä pohjaveden likaantumiseriskää, muuttaa maa-aineksen suojakerrosta eikä aiheuttaa haittaa kaivon veden määrälle tai laadulle; kaivolle on turvattava riittävä suojaetäisyys. Soranoton melu- ja pölyhaitat on torjuttava asettamalla päästöille raja-arvot, huolehtimalla pölyn sitomisesta ja rajoittamalla toimintaa niin, ettei seulontaa, murskausta, kuormausta tai kuljetusta harjoiteta yöaikaan. Toiminta-ajat tulee rajoittaa arkipäivisin klo 7–18 välille, ja alue on rajattava nauhoin ja selvin varoituskyltein kaikista suunnista.

Muistutus 2.(15.10.2025) referoituna:

Nummentaustantie on pidettävä nykyisessä kunnossa ja kulkukelpoisena koko soranoton ajan sekä sen jälkeen, koska tietä käytetään päivittäiseen kulkemiseen kiinteistölle ja sitä pitkin kulkevat myös posti- ja jäteautot. Tie perustuu lainhuutoon ja lohkomispöytäkirjaan, eikä soranotto saa estää, vaikeuttaa tai vaarantaa sen käyttöä; mahdolliset vahingot on korjattava hakijan kustannuksella. Suunniteltu soranottoalue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella ja alueella on juomavesikaivoja, mikä edellyttää, ettei pohjaveden suojakerrosta heikennetä, veden laatua tai määrää vaaranneta eikä kaivolle aiheuteta suoraa tai välillistä haittaa. Kaivon suojaetäisyys on turvattava ja luvanvaraiset toimet, kuten veden johtaminen, on kiellettävä. Soranoton melu- ja pölyhaitat on minimoitava, sillä alueella on jo aiempien lupapäätösten jälkeen koettu merkittäviä melu- ja pölyongelmia, jotka ovat haitanneet erityisesti lapsia, kotieläimiä sekä ulkona oleskelua ja liikkumista. Melun vuoksi eläimet ovat säikkyneet ja stressaantuneet, ja lasten päiväunia on ollut mahdotonta nukkua ulkona. Toiminnasta aiheutuva melu ja pöly eivät saa olla kohtuutonta haittaa naapureille. Toiminnalle on asetettava raja-arvot, pöly on torjuttava kastelulla, ja seulontaa, murskausta, kuormausta tai kuljetuksia ei saa tehdä yöaikaan. Toiminta-aika on rajoitettava arkipäiviin klo 7–18, ja alue on merkittävä nauhoin ja selkein varoituskyltein joka suunnasta. Soranoton suunnittelu ja toteutus ei saa vaarantaa Nummentaustantien käyttöä, pohjavettä tai juomavesikaivoa, eikä aiheuttaa naapurisuhteita häiritsevää melu- tai pölyhaittaa tai sisältää yöaikaista toimintaa. Pyydän, että tämä muistutus otetaan huomioon lupapäätöstä tehtäessä.

Muistutus 3.(15.10.2025). Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys ry esittää muistutuksessaan mm. seuraavaa:

”Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys ry. haluaa muistutuksessaan kiinnittää erityisesti huomiota seuraaviin seikkoihin.

- 1) *Laajenemislupa on haettu alueelle, joka on voimassa olevassa maakuntakaavassa merkitty arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi, ja lisäksi merkitty Mäntsälän strategisessa yleiskaavaluonnokseen merkinnällä ge-3, arvokas harjualue*

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-ainesten aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien

kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista taikka huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Lisäksi ottamispaikat on sijoitettava, ja aineiden ottaminen järjestettävä siten, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys katsoo, että hakemuksen ja sen liitteiden perusteella ei voida olettaa, että hakemuksen kuvaama toiminta ei aiheuttaisi edellä mainittuja vaikutuksia alueen luontoon tai maisemakuvaan, vaan maisemavaikutusten voitaneen arvioida olevan merkittäviä. Etenkin laajennussuunnitelman länsipuolelle, ja nykyisen tien länsi- ja pohjoispuolelle suunniteltu osuus tulee vaikuttamaan harjumaishamaan.

- 2) *Laajenemisalueen reuna tulee n. 100 m päähän osin Kärkölen puolella olevaa yksityistä luonnonsuojelualuetta, jonka alueella ja reunamilla on todettu useita pohjavesivaikutteisia lähteikköjä*

Hakemusalueen länsipuolella on Kangasjärvi-niminen suo, joka on pääasiassa ojittamaton ja siten säilynyt luonnontilaisena tai sen kaltaisena. Suuri osa suosta on suojeltu yksityisenä luonnonsuojeluna. Kangasjärven suoalueella esiintyy useita uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä ja lisäksi sen reunamilla hakemusalueen suunnassa on lähteikköalue, jossa on yhteensä viisi avovesilähdettä. Lähteikköalueen voidaan katsoa olevan vesilain 11 §:n suojaama kohde, jonka luonnontilan vaarantaminen on kiellettyä. Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys arvelee, että vaikka hakemuksen suunnitelmaselostuksessa puhutaan «kalliokynnyksistä, jotka toimivat vähintäänkin paikallisina vedenjakajina» ja siitä, että «maatutkaluotauksen perusteella ottamisalueen vajovedet ohjautuvat kalliopintoja pitkin pääasiassa itään», voi suon ja lähteikköjen luonnontilan vaarantuminen silti olla mahdollista.

- 3) *Laajenemislupa on haettu pohjavesialueelle*

Pohjavesien suojelu perustuu ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon sekä 16 §:n maaperän pilaamiskieltoon. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa. Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistys pyytää varovaisuusperiaatteen mukaista huolellista arviota sille, voiko hakemuksen mukaisella toiminnalla olla hakemuksessa esitetyistä perusteluista huolimatta haitallisia vaikutuksia pohjaveteen.

Lopuksi toteamme Environ tekemästä luontokartoituksesta, että alueen pesimälinnustosta ei voi muodostaa luotettavaa kuvaa maastokäynneillä, jotka on toteutettu pelkästään elokuussa. Mikäli pesimälinnustoa halutaan kartoittaa, tulee maastokäyntien tapahtua metsälintujen osalta pääosin huhti-kesäkuussa. Elokuun maastokäynneillä havaittuja hömötiaista (EN) ja työhtötiaista (VU) voidaan kuitenkin pitää jonkinlaisina indikaattoreina alueen metsien luontoarvoista, koska ne molemmat ovat metsätiaisia, joilla on spesifejä elinympäristövaatimuksia liittyen mm. pesimä- ja talvehtimishabitaatteihin.”

Muistutuksen liitteenä ovat kuvat hakemusaluetta lähimmästä lähdealtaasta sekä kauempana suolla olevasta isommasta avovesialtaasta.

Hakijan vastine

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt hakijalta vastinetta muistutusten ja

lausuntojen johdosta.

Veijo Hakalan vastine (5.12.2025), jossa kerrotaan mm. seuraavaa:

"Vastaselitys muistutuksiin

Rasitetieoikeus säilyy kiinteistörekisteriin merkityillä kiinteistöillä. Rasitetien ylläpito on maanomistajalla. Vuoden 1979 toimituskattaa merkitty tierasite on viiden metrin levyinen. Rakennettava tieyhteys rakennetaan toimituskartan mukaiseen kohtaan, missä tällä hetkellä on metsäautotie. Toimitusasiakirjat ovat liitteenä.

Ottamisaluetta on rajattu siten kuin ELY-keskus on aiemmassa lausunnossaan 16.7.2024 edellyttänyt. Toisin kuin mielipiteessä todetaan, alueen pienialainen laajennus ei kohdistu ge-alueelle. Yleiskaavaluonnos ei ole oikeudellisesti sitova, eikä maa-aineslain tarkoittama suojelualue.

Alueen pohjavesiolosuhteita on selvitetty hyvin tarkasti, eikä toiminnalla ole vaikutusta

- a. lähteikköön tai suojelualueiden vesitasapainoon tai vesilain, metsälain tai luonnonsuojelulain mukaisiin suojeluperusteisiin, kun otetaan suunnittelurajaukset huomioon*
- b. naapurien talousvesiolosuhteisiin johtuen pohjaveden virtaussuunnasta ja tehdyistä suunnittelurajauksista*

Luontoselvitys on tehty asiantuntemuksella ja laajennusalue on todettu talousmetsäksi. Alueelle jää riittävästi varttunutta talousmetsää pienialaisen laajennuksenkin myötä työyhtiötaisen elinympäristöksi.

Vastaselitys terveysvalvonnan lausuntoon

Terveysvalvonnan lausunto ei perustu hakemusasiakirjoihin.

Alueen pohjavesi virtaa todennetusti suunnitelmiin ja selvityksiin merkittyihin suuntiin. Suunnittelun alueen etelä- ja pohjoispuolella on kalliokynnys, mikä jakaa pohjavesimuodostuman siten, että alueelta ei ole pohjaveden virtausta lähimpien talouskaivojen tai vedenottamon suuntaan.

Suunnittelun toiminta-alueen eteläpuolella on todettu kalliopinta, eikä toiminnalla ole tosiasiallista vaikutusta kalliokynnyksen eteläpuolen pohjavesiolosuhteisiin. Lupaharkinnassa tulee keskittyä ainoastaan todennettuihin ja tosiasioihin perustuviin toiminnan vaikutuksiin, joilla toiminnalla ja sen ohjaamisella voidaan vaikuttaa. Pohjavesiputken asentaminen kallion päälle tai sen eteläpuolelle ei tule osoittamaan toiminnan vaikutuksista mitään. Vesilain mukaista lupaharkintaa ei ELY-keskuksen lausunnon 16.7.2024 mukaisin toimenpiteiden jälkeen ei ole perusteltua esittää, arvioida tai vaatia.

Melutasolle asetetut ohje- ja raja-arvot eivät ylity, kun meluntorjunnasta huolehditaan hakemuksen liitteissä kuvatulla tavalla.

Vastaselitys kuntakehityslautakunnan lausuntoon

Vireillä oleva strateginen yleiskaava ei ole lainvoimainen, eikä alueelle ole asetettu

toimenpidekieltoja kaavan laatimisen ajaksi. Tältä osin yleiskaava ei ole oikeusvaikutteinen.

Haettu laajennus ei koske arvokkaaksi harjaluueksi yleiskaavaluonnoksessa merkittyä aluetta. Soranottoalueen eteläpäässä on menossa maisemointityöt aiemman lupapäätöksen mukaisin toimenpitein. Tältä osin harjaluue palautetaan talousmetsäksi.

Pohjavesiolosuhteiden osalta toistetaan se, mitä on aiemmin tässä vastaselityksessä ja lupahakemusasiakirjoissa todettu.

Toimimalla hakemuksen mukaisin rajauksin ja toimenpitein toiminta ei tule vaikeuttamaan yleiskaavaluonnoksen toteuttamista.

Vastaselitys Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon

Alueen länsi- ja luoteisrajalle ei tarvittaessa varastoida pintamaita siten, että ne vaikuttaisivat maisemakuvaan edes toiminnan aikana.

Leikkauspiirustukset ovat tulosteita kolmiulotteisista suunnitelmapiirustuksista. Leikkauspiirustusten leikkausviivat eivät välttämättä ole kohtisuoraan luiskaan nähden, mikä saattaa aiheuttaa ELY-keskuksen lausunnossa mainitun tulkinnan. Kaivua ei uloteta ottoalueen ulkopuolelle, eikä rinteitä luiskata ottamisalueen rajan ulkopuolelta. Myöskään suunnittelualueen rajoja ei ottotoimintaan liittyvin toimenpiteiden ylitetä, vaikka leikkauspiirustusten perusteella tältä vaikuttaisi. Leikkauspiirustuksiin merkityt rajat ovat mitattavissa asemapiirroksista ja päin vastoin. Toisin sanoen rajojen sijainnit vastaavat toisiaan, eikä kyse ole siis suunnitelmiin korjattavasta asiasta.

Kiinteistönomistajilla on maanomistajan vastuulla oleva rasi-tietieoikeus. Alueelle kulkeminen estetään toiminnan aikana ja rasi-tietie siirretään toimituskarttaan merkittyyn kohtaan.

Arviodut jälkihoitokustannukset ovat noin 2.000 € / hehtaari, mikä on laskettu vakuusarvoon 16.000 €.

Talouskaivossa on riittänyt vesi myös aiemman karjatalouden käyttöön ja nykyisellään kaivosta otetaan tarvittaessa ruiskutusvesiä yli 10 m³ päivässä. Vesi ei ole loppunut kaivosta koskaan.

Vesipinta mitattiin uudessa pohjavesiputkessa 2.12.2025 sen ollessa tasolla +78.45.

Alueen eteläpuolella on tehty GTK:n seisminen luotaus, minkä mukaan kalliopinta nousee alueen eteläpuolella. Hakemusta täydennetään asemapiirroksilla, mihin on merkitty selvitysten sijainteja ja korkeusasemia. Alueelta ei tehtyjen selvitysten perusteella ole virtaamaa etelän suuntaan. Kalliokynnyksen olemassaolo katsotaan tarpeeksi selvitettyksi.

Uutta pohjavesiputkea ei voi edellyttää asennettavaksi alueen eteläpuolelle aiemmin vastaselityksessä mainituin perustein. Pohjavesiputken sijoittaminen keskelle ottoaluetta eli alimmalle tasolle ei ole perusteltua oton ollessa kesken, koska se ei toiminnan aikana tule pysymään ehjänä ja putken sijoittaminen

vaikeuttaa merkittävästi toimintaa sekä alueen maisemointia. Alueen pohjavedet virtaavat todennetusti kohti lähdettä ja asennettua, uutta pohjavesiputkea, joista voidaan tarvittavat tarkkailunäytteet toiminnan vaikutusten seuraamiseksi ottaa.

Uudenmaan Ely-keskuksen lausunto ei vastaa lausuntoa 16.7.2024 sen sisältäessä uusia vaatimuksia, joita ei vuoden 2024 neuvottelussa tai lausunnossa 16.7.2024 ole aiemmin esitetty. Hallintomenettelyn kannalta tätä ei voi pitää onnistuneena tapana toimia, etenkin, kun asian viranomaiskäsittely on kestänyt jo poikkeuksellisen pitkään ja kaikki olemassa oleva sekä pyydetty tieto on viranomaiselle toimitettu. Asia tulisi käsitellä ainoastaan maa-aineslain mukaisena lupa-asiana, koska asiassa ei ole tullut esiin mitään sellaista, mikä olisi edellyttänyt todetun kaltaista, viranomaistahoilta tarpeettomasti pitkitettyä menettelyä.

Muilta osin viitataan hakemusasiakirjoissa ja täydennyksissä esitettyihin seikkoihin sekä aiempiin luparatkaisuihin sekä toimintahistoriaan, minkä perusteella alueen toiminnasta ei ole tullut valituksia.”

Vastineen liitteeksi hakija on liittänyt alueen nyky- ja lopputilakartat, hakemuksen liitteenä olleen pohjavesiselvityspiirustuksen sekä liitteet, jotka esittävät alueen kallioperää ja rasiteoikeuksia.

Muistutukset, lausunnot ja vastine ovat kokonaisuudessaan lautakunnan jäsenien ohjeistuksena.

Päätöksenteon perusteena käytetyt asiakirjat

Seuraavat asiakirjat ovat olleet lupakäsittelyssä ja joita on käytetty päätöksenteon perusteena:

- 11302224 hakala hammarslott kaivannaisjate 2026-01-29
- 11302224 hakala hammarslott mal_ysl 2024 hakemus korjaukset 2026-01-29
- Hakala_kaivokortti
- liite 1 11302224 1 hakala hammarslott MAL_YSL selostus 2026-01-29
- liite 2 11302224 hakala hammarslott tiivistelmä 2025-07-29
- liite 3 karttaote (15.3.2024)
- liite 3 kiinteistörekisteriote (15.3.2024)
- liite 3 yhteystiedot
- liite 4 11302224-1 hakala hammarslott naapurit
- liite 5 11302224-1 hakala hammarslott mitattu 2026-01-14
- liite 5 11302224-2 hakala hammarslott suunniteltu 2026-01-14
- liite 5 11302224-3 1 hakala hammarslott leikkausket 2026-01-14
- liite 5 11302224-3 2 hakala hammarslott leikkausket 2026-01-14
- liite 6 11302224-4 hakala hammarslott liittymä_pohjavesi
- liite 6 11302224 HAKALA TUKITOIMINTA-ALUE–Layout1
- liite 8 Geo-Hydro
- liite 8 Levanto pohjavesialueen tiedot
- liite 8 report_7PHYMPAR_32
- liite 8 Veijo Hakala_velvoitetarkkailun kooste 2015–2024, 11.3.2025
- liite 9 11302224 hakala hammarslott meluselvantaraportti 2026-01-28-merged
- liite 10 hakala hammarslott PORAPISTEET -kopio-
- liite 10 hammarslott putkitotki

- liite 10 levanto_hammarlottsora-alue
- liite 10 luonnonsuojelualue
- liite 10 Sora-alue_Veijo Hakala_Maatutkaluotausraportti
- liite 11 Luontoselvitys_Mantala_Hammarlottsora-alue
- Seisminen refraktio 1998, Vasaraisennummi

Lisätiedot ja valmistelija: ympäristötarkastaja Anssi Vainio 040 314 4741.

ASIAN RATKAISU

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää:

- myöntää Veijo Hakalalle maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseksi lupahakemuksen mukaisesti Mäntsälän kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle 505-405-4-23;
- myöntää Veijo Hakalalle ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaisen ympäristöluvan soran ja hiekan murskaamiseen Mäntsälän kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle 505-405-4-23 ja;
- myöntää Veijo Hakalalle maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen luvan toiminnan aloittamisesta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti ja seuraavin lupamääräyksin:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Aloitislupa

1. Aloitislupa koskee aiemman maa-ainesluvan mukaista 5,7 ha ottamisaluetta (liite 5, 11302224–1, 14.1.2026). Ennen toiminnan aloittamista luvan haltijan on asetettava 2 000 € suuruinen aloitusvakuus Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle.
(MAL 21 §, YSL 199 §)

Toimintaa koskevat yleiset määräykset

2. Lupa koskee nykytilanne- (liite 5, 11302224–1, 14.1.2026) ja lopputilannepiirustuksissa (liite 5, 11302224–2, 14.1.2026) esitettyä 8,63 hehtaarin suunnittelualuetta, 7,52 hehtaarin ottamisaluetta ja 6,62 hehtaarin kaivualuetta sekä yhteensä 214 000 k-m³ soran ja hiekan ottamista kiinteistöllä Hammarslott 505-405-4-23 Mäntsälän kunnassa. Ottaminen tulee toteuttaa lupahakemuksessa esitetyn ottosuunnitelman (päivitys 29.1.2026) ja sen suunnitelmapiirustusten mukaisesti.

Vuosittainen teoreettinen otettava maa-ainesmäärä on keskimäärin 21 400 k-m³. (MAL 11 §)

3. Ottamisalueen ylitystä esiintyy leikkauskuvan 200–200 ja lopputilannekartan itäreunalla. Maa-ainesten ottaminen ja siihen liittyvät toimenpiteet on toteutettava ottamisalueen sisäpuolella ja toimenpiteitä ei saa kohdistaa yllä mainittujen nyky- ja lopputilakarttojen mukaisen ottamisalueen ulkopuolelle.
(MAL 11 §)
4. Lupa koskee lupahakemuksen mukaisella alueella tapahtuvaa soran ja hiekan ottoa sekä murskausta. Murskattava kiviainesmäärä on keskimäärin 38 000 t/v ja murskattava määrä saa olla enintään 75 000 t/v.

Tällä luvalla ei saa tuoda alueelle kiviainesta murskattavaksi sen ulkopuolelta.
(MAL 11 §, YSL 12 §, 27 §, YSL 52 §)

5. Lupahakemuksessa hyväksytty alin ottamistaso on +91,5 mpy N2000. Toiminnan edetessä alimman ottamistason määrittämisessä tulee kuitenkin noudattaa

seuraavia periaatteita:

- a. Alimmassa sallitussa ottamistasossa on vaihtelua läpi alueen ja alin sallittu ottamistaso määräytyy lopputilannepiirustuksen (liite 5, 11302224–2, 14.1.2026) mukaisesti.
- b. Kalliopinnan päälle tulee jättää vähintään 1 m paksuinen koskematon maa-aineskerros ja ottamistoiminta ei saa johtaa kalliopinnan paljastumiseen.
- c. Alimman ottamistason ja ylimmän havaitun pohjavedenpinnan korkeuden väliin tulee jättää vähintään 6 m suojakerrospaksuus.

(MAL 11 §)

6. Alueelta kuorittavat pintamaat tulee sijoittaa ottamisalueen pohjalle tai ottamisalueen laidoille, kuitenkin niin, että maat ovat ottamisalueen rajojen sisäpuolella. Pintamaita ei saa sijoittaa ottamisalueen itälaidalle.

(MAL 11 §)

Toiminta-ajat

7. Maa-ainesten ottaminen ja siihen liittyvät työt on tehtävä seuraavasti:
 - murskaaminen on sallittu arkipäivisin klo 7–22;
 - rikotus on sallittu arkipäivisin klo 8–18; sekä
 - kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin klo 6–22.

Toimintaa ei saa harjoittaa viikonloppuisin eikä arkipäivinä. Toimintaa ei saa harjoittaa tämän määräyksen mukaisten toiminta-aikojen ulkopuolella.

Murskaaminen on kielletty 1.4.–30.6. välisenä aikana.

(MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010)

Suojaetäisyydet, suojaukset ja merkinnät

8. Ennen toiminnan aloittamista koko ottamisalue tulee merkitä maastoon lippusiimalla tai muulla varoitusnauhalla sekä maa-ainesten ottamisalueesta varoittavilla kylteillä, jotka ovat vähintään kymmenen (10) metriä ottamisalueen rajaa ulompana. Merkintöjä tulee ylläpitää säännöllisesti.
(MAL 11 §)
9. Alueen luoteisreunan rinnemuodostuma tulee merkitä ja toiminnassa tulee jättää riittävä suojaetäisyys rinnemuodostumaan. Rinnemuodostumaan ei saa kohdistaa toimenpiteitä vaan se tulee jättää koskemattomaksi.
(MAL 11 §)
10. Ennen toiminnan aloittamista kaivualueella tulee olla maanpinnan tasoa osoittava korkomerkintä. Kun toiminnan kannalta on mahdollista, korkomerkintä tulee siirtää alimmalle ottotasolle.
(MAL 11 §)
11. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat maaleikkaukset, jotka ovat yli kolme (3) metriä korkeita, tulee suojata sellaisilla leikkauksen yläreunaan sijoitettavilla aidoilla (teräsverkkoaita tms.) tai maa- tai kivivalleilla, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. Putoamisvaarasta on varoitettava

kyltein, jotka sijoitetaan ympäröivään maastoon reunan lähelle.
(MAL 11 §)

Meluntorjunta

12. Melulähteet on sijoitettava ympäristömeluselvityksessä (23.1.2026) esitetyille sijainneille.

Murskaamon ollessa toiminnassa melua tulee torjua ympäristömeluselvityksessä esitetyillä melusteilla (vähintään 5 m korkea pintamaavalli, varastokasa tms.) esitetyillä sijainnilla. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on pidettävä melun leviämisen estämisen kannalta riittävän korkeina ja ne on sijoitettava siten, että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy. Lisäksi melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Melusteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Siirtokuljetusmatkat toiminta-alueella on suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.
(YSL 52 §, Vna 800/2010 6 §, MAL 11 §).

13. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.
(YSL 52 §, VNa 800/2010 7 §, VNp 993/1992)

Pölyntorjunta

14. Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, kiinnittämällä murskauslaitteiston kuljettimien päähän pölyämistä estävät suojat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Pölyn joutumista ympäristöön estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

(VNa 800/2010 4 §)

15. Pölyntorjuntaan käytettävän veden tulee olla laadultaan talousvettä vastaavaa.
(YSL 52 §)

Liikenne

16. Kiviaineskuljetukset on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu haitallisessa määrin ympäristöön pölyä, melua tai tärinää. Luvan haltijan on huolehdittava ottoalueen liikennealueiden pölynsidonnasta vedellä kastellen tai muulla ympäristölle vaarattomalla tavalla. Toiminnan mukaisesta liikenteestä ei saa aiheutua kohtuutonta rasitusta häiriintyvälle kohteille.
(MAL 11 §, YSL 52 §, NaapL 17 §)

17. Kuljetusten seurauksena ei saa kulkeutua irtomaa-aineksia tiealueille. Erityisesti toiminnanharjoittajan on huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu

hankealueelta maantielle 295 (Kärköläntie). Maantielle kulkeutuneet maa-ainekset on puhdistettava välittömästi.

Jätehuolto

18. Toiminnassa muodostuvien jätteiden keräyspisteen tulee olla tilakeskuksella.

Toiminta on järjestettävä siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnasta muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään ja niitä on varastoitava ja käsiteltävä siten, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. Alueelle ei saa vastaanottaa jätteitä eikä aluetta saa käyttää maankaatopaikkatoimintaan. Toiminnassa syntyvät jätteet saa luovuttaa ainoastaan jätelain 29 §:n mukaiselle vastaanottajalle.

Kantoja ja hakkuutähteitä saa välivarastoida toiminta-alueella enintään kolme vuotta, jona aikana ne on toimitettava hyödynnettäväksi luvanvaraiseen paikkaan.

(MAL 11 §, YSL 58 §, VNa 800/2010, JL 8, 13, 28, 29, 32, 33 ja 72 §)

19. Toiminnassa muodostuvia vaarallisia jätteitä ei saa välivarastoida alueella ja jätteiden keräyspisteen tulee olla tilakeskuksella. Vaaralliset jätteet tulee varastoida lukitussa tilassa omissa selkeästi merkityissä astioissaan tiiviillä reunakorokkeellisella alustalla siten, etteivät ne aiheuta vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Vaaralliset jätteet on toimitettava asianmukaisesti käsiteltäväksi vähintään kerran vuodessa. (YSL 52 § ja 58 §, JL 13 §, 16 §, 17 §, 29 § ja VNa 179/2012, MAL 11 §).

20. Toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma vähintään viiden vuoden kuluttua luvan lainvoimaisuudesta. Arvioinnista tai tarkistuksesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

(YSL 114 §, MAL 16 b §)

Pinta- ja pohjaveden sekä maaperän suojelu

21. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pohja-, pintavesien tai kaivojen vesien pilaantumista sekä polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä.

(MAL 11 §, YSL 52 §, VNa 800/2010).

22. Lupa-alueella ei saa käyttää pohja- ja pintavesille vaarallisten aineiden varastopaikkana. Alueella saa varastoida polttoaineita ja öljytuotteita ainoastaan siellä käytettäviä työkoneita varten silloin kuin alueella on käynnissä aktiivinen toimintajakso. Alueella ei saa säilyttää kemikaaleja, öljytuotteita tai polttoaineita, kun alueella ei ole aktiivista toimintajaksoa.

(MAL 11 §, YSL 52 §)

23. Alueella ei saa suorittaa kaluston huoltotoimenpiteitä eikä työkoneita saa pestä alueella.

Polttoaineiden säilyttäminen tai kaluston tankkaaminen ja välttämättömät korjaustoimet on tehtävä maaperäsuojatulla-alueella tai muilla keinoin

huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

Tankkaustapahtuma on aina tehtävä valvotusti.
(MAL 11 §, YSL 52§ ja 66 §, VNa 800/2010).

24. Tukitoiminta-alueen maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja.

Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.
(VNa 800/2010)

Valvonta ja tarkkailu

25. Toiminnasta aiheutuvien hiukkaspäästöjen (hengitettävät hiukkaset PM10) vaikutus lähialueen ilmanlaatuun on selvitettävä ilmanlaadunmittauksin. Hiukkaspitoisuusmittaus tulee järjestää ensimmäisen toimintavuoden aikana luvan lainvoimaistumisesta murskaustoiminnan ollessa käynnissä. Hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuusmittaus on tehtävä standardin ISO 10473:2000 mukaisella tai muulla sitä vastaavalla mittausmenetelmällä, jonka tarkkuus on em. standardia vastaava. Mittauspaikka tulee valita siten, että se kuvaa läheisille häiriintyvälle kohteille murskauslaitoksen pölyämisestä aiheutuvaa pölyhaittaa. Mittausjakson pituuden tulee olla riittävä, jotta pitoisuusmittauksen tuloksia voidaan verrata ilmanlaadusta annettuun valtioneuvoston asetukseen (79/2017). Hiukkaspitoisuuden mittaussuunnitelma on esitettävä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle vähintään 30 päivää ennen suunnitellun mittauksen aloittamista. Tehtyjen mittausten tulokset ja niiden pohjalta laadittu mittausraportti (sis. mittaustulosten vertaaminen asetuksen 79/2017 raja-arvoihin) on toimitettava mittausten jälkeen Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle. Mittaustuloksen perusteella valvontaviranomainen voi edellyttää uusintamittauksia.

Toiminnasta aiheutuvia hiukkaspäästöjä tulee lisäksi seurata aistinvaraisesti päivittäin. (MAL 11 §, YSL 62 §, VNa 800/2010).

26. Toiminnanharjoittajan tulee melumittauksin osoittaa, että meluntorjuntatoimenpiteet ovat riittävät eikä valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja ylitetä. Mittaukset tulee tehdä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ensimmäisen murskausjakson aikana. Mittaukset on tehtävä ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti. Suunnitelma mittauksista tulee toimittaa valvontaviranomaiselle 30 päivää ennen mittausten suorittamista. Tehtyjen mittausten tulokset ja niiden pohjalta laadittu mittausraportti (sis. mittaustulosten vertaaminen raja-arvoihin) on toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle välittömästi tulosten valmistuttua. Mittaustulosten perusteella valvontaviranomainen voi edellyttää uusintamittauksia. (YSL 62 §, VNa 800/2010, VNp 993/1992).

27. Toiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun tulee tarkkailla vähintään seuraavasti:

- a) Pohjaveden laatua tulee tarkkailla pohjaveden havaintoputkesta Pvp1 joka toinen vuosi laajan analyysiluettelon mukaisena syksyisin. Laajan analyysiluettelon mukainen tarkkailu tulee aloittaa ensimmäisenä vuotena luvan lainvoimaistumisesta.

Laajan analyysiluettelon mukaan näytteistä analysoidaan: koliformiset bakteerit, E.coli-bakteerit, alkaliniteetti, happi, kloridi, kemiallinen hapenkulutus, kokonaiskovuus, mangaani, rauta, nitraattityppi, kokonaistyyppi, pH, sameus, sulfaatti, sähkönjohtavuus, öljyhiilivedyt C10-C40 ja aistinvarainen arviointi.

- b) Pohjaveden laatua tulee tarkkailla pohjaveden havaintoputkesta Pvp1 välivuosina suppean analyysiluettelon mukaisena kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin.

Suppean analyysiluettelon mukaan analysoidaan: koliformiset bakteerit, E. coli-bakteerit, kemiallinen hapenkulutus, pH, sähkönjohtavuus, sameus, rauta, mangaani, öljyhiilivedyt C10-C40 ja aistinvarainen arviointi.

- c) Laajan analyysiluettelon mukainen tarkkailu tulee toteuttaa kaivosta K1 joka viides vuosi syksyn näytteenotossa. Tarkkailu tulee aloittaa ensimmäisenä vuotena luvan lainvoimaistumisesta.

Näytteenotto tulee toteuttaa sertifioitun näytteenottajan toimesta ja analysoida akkreditoidussa laboratorioissa. Tarkkailutulokset tulee toimittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle viipymättä tulosten valmistuttua.

28. Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. Tarkkailusta saadun tiedon perusteella tehtävät vaikutusarviointit tulee teettää riippumattomalla asiantuntijakonsultilla. (YSL 62 §)

29. Pohjaveden pinnankorkeutta tulee seurata havaintopisteistä Pvp1 ja kaivosta K1 kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin. Tarkkailutulokset tulee toimittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle viipymättä. (YSL 62 §)

30. Lähdetä ja sen virtaamaa tulee tarkkailla aistinvaraisesti vuosittain. Mikäli lähteessä tai virtaamassa havaitaan muutoksia, tulee tästä ilmoittaa viipymättä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle. (YSL 62 §)

31. Toiminnanharjoittajan tulee;

- a) Pitää kirjaa
- ottamisen sijainnit alueella kuluneena vuonna,
 - murskatun kiviaineksen määrästä,
 - murskauspäivistä,
 - työajoista,
 - pölyntorjuntatoimenpiteistä,
 - poikkeuksellisista tilanteista,
 - toiminnassa syntyneen, kerätyn ja poiskuljetetun jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä ja toimituspaikasta sekä jätteen kuljetuksesta ja käsittelystä.
- b) Lisäksi luvan haltijan tulee säännöllisesti tarkistaa seuraavat ottamistoimintaan liittyvät asiat ja tehdä niistä merkinnät työmaapäiväkirjaan:
- ottamisalueen suojarakenteiden kunto ja sijainti,
 - pohjaveden havaintopisteiden kunto,
 - valvontaa varten tarvittavien rakenteiden ja merkintöjen kunto ja sijainti,
 - polttoainesäiliöiden ja niiden sijoituspaikan sekä tukitoiminta-alueen kunto, siisteys ja maaperän puhtaus sekä
 - tehdyt välttämättömät korjaustoimenpiteet ja niiden ajankohta

Luvan haltijan tarkastuksessa havaitut epäkohdat tulee korjata mahdollisimman pian ja tarvittaessa niistä tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle.
(MAL 11 §, YSL 62, JL 118 ja 120 §)

Raportointi ja ottamisilmoituksen tekeminen

32. Toiminnasta on vuosittain raportoitava seuraavasti:

- a) Toiminnanharjoittajan on toimitettava edellistä vuotta koskeva vuosittainen yhteenveto lupamääräyksissä 25–30 edellytetystä tarkkailusta valvontaviranomaiselle sekä Lupa- ja valvontavirastolle vuosittain 1.3. mennessä. Yhteenvedon tulee sisältää muun ohella asiantuntijan sanalliset kuvailut toiminnan vaikutuksista pohjavesiolosuhteisiin, lähteen tilaan sekä tarkkailutuloksista.
(YSL 62 §)
- b) Toiminnanharjoittajan on toimitettava edellistä vuotta koskeva vuosittainen yhteenveto lupamääräyksessä 31 edellytetystä kirjanpidosta valvontaviranomaiselle vuosittain 1.3. mennessä. Vuosittainen yhteenveto tulee toimittaa ensisijaisesti YLVA-järjestelmään tai poikkeuksellisesti muulla valvontaviranomaisen osoittamalla tavalla.
(YSL 62 §)

33. Luvan haltijan tulee vuosittain tammikuun 31 päivään mennessä ilmoittaa lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä, laatu ja jälkihoitoprosentti. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt.
(MAL 23a §, MAa 9 §)

Toiminnan aloittamis- ja lopputarkastus

34. Luvanhaltijan tulee ennen tämän luvan mukaisen toiminnan aloittamista pyytää valvontaviranomaiselta aloitustarkastusta. Luvanhaltijan tulee luvan voimassaoloaikana pyytää lisäksi valvontaviranomaiselta lopputarkastusta, kun toiminta on päättynyt. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan merkittävistä muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle, joka voi antaa asiaan liittyen tarvittavia määräyksiä. (YSL 52 § ja 170 § MAa 7 §)

Häiriö- ja poikkeukselliset tilanteet

35. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta siten, että ne eivät käytön aikana vioitu tai muutu siten, että toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisääntyy. Polttoaine- tai öljyvuodoista tulee ilmoittaa pelastusviranomaiselle ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle. Maaperän pilaantumiseen johtaneista polttoaine- ja öljyvuodoista tulee lisäksi ilmoittaa Lupa- ja Valvontavirastolle. (YSL 52 §, 123 §, 134 §, VNa 800/2010)

36. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa. Onnettomuuksista ja häiriötilanteista aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi poltto- ja voiteluaineet sekä muut kemikaalit on säilytettävä turvallisesti. Alueella olevat tiet on suunniteltava ja rakennettava pelastusajoneuvoille soveltuviksi.

Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. Tieyhteys toiminta-alueelle on katkaistava lukittavalla puomilla, portilla tai muulla vastaavalla, jolla estetään tahaton kulku alueelle.

(YSL 52 §, 123 §, 134 §, VNa 800/2010)

Toiminnan vastuuhenkilö

37. Toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. Luvan haltija on vastuussa siitä, että alueella työskentelevät toimijat ovat perehdytetty tähän lupaan ja siinä annettuihin lupamääräyksiin. (YSL 52 §, 58 §, JL 141 §)

Jälkihoitotyöt ja toiminnan lopettaminen

38. Ottamistoiminta tulee järjestää niin, että jälkihoitotoimenpiteet on mahdollista aloittaa viipymättä. Vähintään 1/3 ottamisalueesta tulee olla jälkihoidettu 5 vuotta ennen luvan päättymistä.

39. Maa-ainesten ottoalueen tulee olla ottamistoiminnan päätyttyä

lopputilannepiirustuksen (liite 5, 11302224–2, 14.1.2026) mukainen lukuun ottamatta lupamääräyksen 3. mukaisia ylityksiä.

Luiskat tulee rakentaa 1:2,5...1:3 kaltevuuteen. Jälkihoitotoimenpiteisiin tulee ensisijaisesti käyttää alueen omia pintamaita. Mikäli jälkihoitotoimenpiteisiin tarvitsee tuoda pintamaita alueen ulkopuolelta, tästä tulee olla yhteydessä valvontaviranomaiseen tarvittavien menettelyjen sopimiseksi.

Jälkihoitotoimenpiteet tulee toteuttaa jälkihoitosuunnitelman mukaisesti ja siten, ettei pääse tapahtumaan maamassojen sortumia tai liukumia.

Ottamisalue on metsitettävä istuttamalla alueelle puustoa vähintään 2 500 tainta/ha. Luvan haltija vastaa metsityksestä, kunnes puusto kasvaa luontaisesti. Merkitykselliset haitalliset vieraskasvilajit on hävitettävä viipymättä niiden havaitsemisen jälkeen.

Jälkihoitotoimenpiteet tulee toteuttaa täysimääräisesti tämän luvan voimassaollessa.

(MAL 11 §, Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 3, 4 §)

40. Luvanvaraisen toiminnan päätyttyä alue on viipymättä saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu käytöstä poistamisen jälkeen maaperän pilaantumista, ympäristön roskaantumista tai muuta siihen rinnastettavaa kyseiselle toiminnalle ominaista haittaa tai vaaraa. Alueelta on poistettava kaikki toimintaan liittyvät laitteet, rakenteet ja varusteet. Toiminta-alue on siistittävä ja alueelle varastoidut jätteet on toimitettava hyödynnettäviksi tai käsiteltäviksi siten kuin siitä jätelaissa säädetään. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin ennen toiminnan lopettamista esitettävä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä vesiensuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminna. (YSL 52 §, 94 §)

Lupamääräyksien noudattamisvakuus

41. Luvan haltijan on asetettava Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle ennen lainvoimaisen luvan mukaisen ottamisen aloittamista kokonaisarvoltaan vähintään 40 000 € suuruinen vakuus luvassa määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Vakuuden suuruus perustuu ottamisalueen pinta-alaan (7,52 ha *hakijan esitys 5400 €/ha). (MAL 12 §)
42. Luvan noudattamisvakuuden tulee olla voimassa 11 vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Luvan haltijalla on oikeus saada vakuussummaa alennetuksi hyväksytysti suoritettuja jälkihoitotoimenpiteitä vastaavalla määrällä, jolloin lupaviranomainen voi luvan haltijan hakemuksesta hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen. Lupaviranomainen voi myös erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksissä edellytettyjen toimenpiteiden suorittamiseksi. Vakuus palautetaan, kun ottamisalueella on tehty hyväksytty lopputarkastus. (MAL 12 §)

Luvan siirtäminen

43. Jos maa-ainesluvan antama oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle,

on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Lupaviranomainen voi määrätä, että luvan uuden haltijan on asetettava ennen ainesten ottamista maa-aineslain 12 §:ssä tarkoitettu vakuus lupaehtojen noudattamisesta. (MAL 13a §)

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-ainesten ottamistoiminta ja murskaus tulee toteuttaa lupahakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudattaen tässä päätöksessä annettuja määräyksiä, täyttää maa-aineslain (555/1981), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja jätelain (646/2011) sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa (9/2023) ja sen nojalla on säädetty.

Oikeusohjeet maa-aineslaissa

Maa-aineslain 3 §:ssä säädetään maa-ainesten ottamisen rajoituksista. Sen mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Ottamispaikat on maa-aineslain 3.4 § mukaan sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 4 a §:n mukaan ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Maa-aineslain 5 §:n mukaan lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen.

Lupa ainesten ottamiseen on maa-aineslain 6.1 §:n mukaan myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Alueella, jolla on voimassa toimenpiderajoitus yleiskaavan tai asemakaavan laatimista tai muuttamista varten, lupa voidaan myöntää, jollei ottaminen tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle, turmele kaupunki- tai maisemakuvaa eikä muutenkaan ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu

huomioon.

Maa-aineslupa on maa-aineslain 11 §:n mukaan liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta. Lupamääräykset on annettava: 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista; 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen.

Lupamääräyksiä voidaan lisäksi antaa: 1) ottamiseen liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi; 2) ajasta, jonka kuluessa tämän pykälän nojalla määrätyt toimenpiteet on suoritettava; sekä 3) muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Määräykset eivät saa aiheuttaa luvan saajalle sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuuttomana.

Maa-aineslain 21 §:n mukaan maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvanhakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Oikeusohjeet ympäristönsuojelulaissa

Ympäristönsuojelulain 10 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa kivenmurskaamoa, kivenlouhimoa ja muuta kivenlouhintaa koskevia tarkempia säännöksiä ympäristön pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi. Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (ns. Muraus-asetus 800/2010) on säädetty normitasoisesti ko. toimialalle vähimmäisvaatimuksia mm. toiminnan sijoittumisesta, ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta, ilmalaadusta ja meluntorjunnasta, työvaiheiden aikarajoista, maaperän ja pohjaveden suojelusta, jäte- ja hulevesistä sekä tarkkailusta.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; ja 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan

sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan, jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveys- haittaa; 2) merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5.1 §:n 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) ympäristönsuojelulain 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä; 6) saamelaiden ja kolttien perinteiden elinkeinojen ja kulttuurin harjoittamisen edellytysten olennaista heikennystä; tai 7) pinta- tai pohjavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen vaarantumista tai vesimuodostuman tilan heikentymistä.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimita; 6) muista toimita, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen. Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 53 §:n mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon 1) jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentäminen; 2) tuotannossa käytettävien aineiden ja siinä syntyvien jätteiden uudelleen käytön ja hyödyntämisen mahdollisuus; 3) tuotannossa käytettävien aineiden vaarallisuus sekä mahdollisuudet käyttää entistä haitattomampia aineita; 4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus; 5) käytettyjen raaka-aineiden laatu ja kulutus; 6) energian käytön tehokkuus; 7) toiminnan riskien ja onnettomuusvaarojen ennalta ehkäiseminen sekä onnettomuuksien seurausten ehkäiseminen; 8) parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon vaadittava aika ja toiminnan suunnitellun aloittamisajankohdan merkitys sekä päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt; 9) vaikutukset ympäristöön; 10) teollisessa mittakaavassa käytössä olevat tuotantomenetelmät ja menetelmät päästöjen hallitsemiseksi; 11) tekniikan ja luonnontieteellisen tiedon kehitys; ja 12) Euroopan komission ja kansainvälisten toimielinten julkaisemat tiedot parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. Toiminnan vesiin tai meriympäristöön kohdistuvien vaikutusten tarkkailumääräystä annettaessa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitetussa vesien tai meriympäristön tilaa koskevassa seurantaohjelmassa on pidetty tarpeellisena seurannan järjestämiseksi.

Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaan lupaviranomainen tai 64 §:n mukaisen suunnitelman hyväksynyt viranomainen voi muuttaa tarvittaessa antamiaan tarkkailumääräyksiä tai hyväksymäänsä suunnitelmaa luvan tai suunnitelman voimassaolosta huolimatta. Muutosta koskeva päätös voidaan tehdä päätöksen tehneen viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen taikka 186 §:ssä tarkoitetun rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön vaatimuksesta. Luvanhaltijan muutosta koskevaan hakemukseen sovelletaan 39 §. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvanhakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti ei lupahakemusta koskevalla kiinteistöllä tapahtuvasta maa-ainesten ottamisesta ja murskauksesta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka

vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, kohtuutonta räsitystä naapureille, saamelaisten ja kolttien perinteisten elinkeinojen ja kulttuurin harjoittamisen edellytysten olennaista heikennystä, eikä pinta- tai pohjavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen vaarantumista tai vesimuodostuman tilan heikentymistä.

Samassa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo myös, että toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti ei lupahakemusta koskeva maa-ainesten ottaminen aiheuta maa-aineslain 3 §:n mukaisia kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Lisäksi lupapäätösharkinnassa on otettu huomioon maa-aineslain 3.4 §:n mukaiset ottamispaikan sijoittamista ja aineiden ottamisen järjestämistä koskevat vaatimukset sekä ympäristönsuojelulain 11 §:n ja 12 §:n tarkoittamat sijoituspaikan vaatimukset.

Alueella ei ole voimassa olevia oikeusvaikutteisia asema- tai yleiskaavoja. Alueen eteläosa sijoittuu Uudenmaan yhdistelmämaakuntakaavassa sekä Uudenmaan maakuntakaava 2050:ssä (Helsingin seudun vaihemaakuntakaava-alue) arvokkaalle geologiselle muodostumalle. Mäntsälän kunnan strateginen yleiskaava 2050 on luonnosvaiheessa, jossa toiminta-alue sijoittuu osittain arvokkaalle harjualueelle ge-3 sekä pohjavesialueelle. Kaavoituksen osalta ei ole estettä toiminnalle.

Lupahakemuksessa esitetty toiminta on soran ja hiekan ottamiselle ja murskaukselle tavanomaista ja esitetty toiminta on olemassa olevan toiminnan laajentamista. Toiminta sijoittuu vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle sekä maa-ainesten ottaminen etenee alemmas lähemmäksi kallioperää ja pohjavettä. Alempi ottamistaso ja laajempi ottamisalue vähentää pohjavettä suojaavan maa-aineskerroksen paksuutta ja pinta-alaa, jolloin maaperän läpäisevyys muuttuu. Edellä mainitut seikat, toiminnan luonne ja sijoitettavat toiminnat huomioiden lupahakemuksen käsittelyssä on kiinnitetty huomiota toiminnan vaikutuksista pohjavesiin sekä vesilain mukaisen vesitaloushankkeen lupatarpeen arviointiin. Maa-aineslain 3.1,4 §:n sekä maa-ainesasetuksen 5 §:n mukaan vesitalouslupaa vaativalla hankkeella tulee olla lainvoimainen vesilain mukainen lupa ennen maa-aineslain mukaisen luvan ratkaisemista.

Vesitalousluvan arvioinnin keskeisenä tavoitteena oli selvittää, onko hankealueelta pohjaveden virtaussuuntia kohti Levannon vesiosuuskunnan pohjavedenottamoja ja katkaisevatko hakemuksessa esitetyt kalliokynnykset pohjavedenvirtauksen etelän suuntaan. Hakija toimitti 5.12.2025 vastineen yhteydessä seismisen luotausraportin, josta ilmenee, että alueen eteläpuolella kalliokynnys nousee tasolle n. + 95,5 ja estää siten pohjaveden virtauksen kohti Levannon vesiosuuskunnan pohjavedenottamoja.

Hakemuksen liitteenä olleessa maatutkaluotausraportissa ei ollut havaintoja pohjavedenpinnoista, eikä maatutkaprofiileista myöskään havaittu selkeää pohjaveden pintaa. Maa-ainesalueen länsipuolelle asennettuun uuteen pohjaveden

havaintoputkeen verrattuna vesipinta oletettavasti nousee muutaman metrin harjun keskiosiin, eli hankealueen suuntaan, jossa pohjavesi esiintyy todennäköisesti joko kalliossa tai ainakin hyvin lähellä kalliopintaa.

Toimittaessa lupahakemuksessa esitettyjen suunnitelmien, lupamääräysten mukaisesti ja ottaen huomioon vesitalouslupan lupatarpeen arvioinnista vastanneen viranomaisen (Uudenmaan ELY-keskus, nyk. Lupa- ja valvontavirasto) arvio katsotaan, että toiminnasta ei aiheudu sellaisia vaikutuksia, että vesitalouslupaa edellytettäisiin.

Toiminnan aiempi pohjavesitarkkailu ei ole kuvastanut toiminnan pohjavesivaikutuksia, joten hakemuksessa esitettyä tietoa siitä, että toiminnalla ei ole ollut vaikutuksia pohjaveteen, ei voida pitää luotettavana perusteena. Toiminnan aiempaa pohjavesitarkkailua on tehty alueen itäpuolella n. 200 m etäisyydellä lupa-alueen reunasta olevasta luonnontilaisesta lähteestä sekä hakijan rengaskaivosta pohjaveden esitettyjä pohjaveden virtaussuuntia vastaan. Lupahakemuksen käsittelyssä on kuitenkin katsottu, että soran ja hiekan ottamisella sekä murskauksella ei ole normaalioloissa sellaisia päästöjä, jotka toimisivat luvan myöntämisen esteenä maa-aineslain 3 §:n tai ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti. Hankealueen länsipuolelle on asennettu uusi pohjaveden havaintoputki, josta toiminnan vaikutuksia kyseiseen suuntaan on mahdollista tarkkailla. Maa-ainesten ottamistoiminnan laajentamisella voi olla vaikutusta maaperän läpäisevyyteen, mutta toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti katsotaan, että lupa toiminnalle voidaan myöntää.

Päästöriskejä maaperään ja pohjavesiin hallitaan mm. tukitoiminta-alueen rakenteilla, pohjavesitarkkailulla, toiminnan käyttötarkkailulla sekä onnettomuus- ja häiriötilanteisiin varautumalla.

Alkuperäisistä hakemusasiakirjoista ottamissuunnitelmassa esitettyjä ottamis- ja kaivualueen rajauksia, ottamistasoja ja näiden myötä ottomäärää on supistettu annettujen lausuntojen perusteella. Aluetta on rajattu niin, että ottamistoiminnalla ei kavenneta entisestään hankealueen ja Hämeentien väliin jäävää metsäkaistaa sekä luoteisosan arvokkaaksi luokiteltu harjumuodostuma jää ottamistoiminnan ulkopuolelle. Alimpia ottamistasoja on nostettu niin, että alimman ottotason ja kallioperän väliin jää koskematon 1–2 m suojakerrospaksuus soraa ja hiekkaa.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Ympäristönsuojelulain 7 §:n ja 8 §:n mukaiset velvollisuudet ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista korostuu, kun lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat hankealueen välittömässä läheisyydessä sekä useampia erilaisia häiriintyviä kohteita (luonnonsuojelualue, asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjä) sijaitsee etäisyyksillä, joihin toiminnalla on vaikutuksia.

Hankkeen meluvaikutukset syntyvät pääasiassa murskauksesta ja liikenteestä. Murskauksen toimintapäivät vuoden aikana ovat vähäisiä, mutta muu päiväaikainen toiminta voi olla jatkuvaa lupapäätöksen aikarajoitusten puitteissa. Toimintaan liittyvä liikenteen määrä alueella voi olla vaihtelevaa. Lähimmät häiriintyvät kohteet huomioiden tulee varmistua, että toiminnan päiväaikaiset melutasot eivät aiheuta Muraus-asetuksen 7§:n mukaisia ylityksiä. Lupahakemuksesta annettujen muistutusten perusteella toiminnasta on koettu aiheutuneen meluhaittaa alueelle.

Lupahakemuksen liitteenä oleva ympäristömeluselvitys on ollut puutteellinen, mitä on kuitenkin täydennetty pääosin täydennyspyyntöjen ja lausuntojen mukaisesti. Ympäristömeluselvityksen perusteella voidaan kuitenkin tulkita, että hanke on toteutettavissa riittävillä melua rajoittavilla erityisillä toimenpiteillä. Ympäristömeluselvitys on laskennallinen arvio, joka sisältää useita epävarmuustekijöitä ja jotta riittävästä meluntorjuntatoimenpiteistä voidaan varmistua, tulee tämä osoittaa käytännössä ensimmäisen murskausjakson aikana melumittauksin (kts. yksityiskohtaiset perustelut). Toiminnasta ei ole aiempaa valvonta- tai tarkkailutietoa meluvaikutusten osalta. Toiminnalle on annettu melupäästöjä rajoittavia lupamääräyksiä.

Toiminnalle on annettu pölypäästöjä rajoittavia lupamääräyksiä ja hengitettäviä hiukkasia on toiminnan aikana tarkkailtava.

Lupapäätös ei kasvata alueella ollutta maa-ainesten ottamistoiminnan, sen murskauksen tai kuljetuksen päästöjä. Kuitenkin lupapäätöksellä on vaikutuksia päästöjä aiheuttavan toiminnan kokonaiskeston. Lupahakemuksen mukaan toiminta on pienimuotoista.

Lupa-alueella ei havaittu valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisia tai silmälläpidettäviä eikä lakisääteisesti suojeltavia kasvilajeja (luontodirektiivin liitteiden II ja IV b lajeja tai rauhoitettuja tai erityisesti suojeltuja kasvilajeja) eikä havaittu luonnonsuojelulain 29 §:n luontotyypikohteita.

Muistutuksista ja lausunnoista

Annetuissa muistutuksissa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 21, 25, 26, 27, 30, 38 ja 39.

Vastauksena Uudenmaan ELY-keskuksen alustavaan lausuntoon, ottamisaluetta on rajattu alustavan lausunnon mukaisesti niin, että uusi toiminta ei laajenna aluetta itään tai koilliseen. Itäsiivuun kohdistuvista toimenpiteistä on lisäksi annettu määräyksiä. Muut lausunnossa huomioidut seikat ovat otettu huomioon käsittelyssä. Lupahakemusta on muokattu niin, että toimintaa haetaan 10 vuodeksi.

Vastauksena Mäntsälän kuntakehityslautakunnan lausuntoon, toiminta perustuu suunnitelmaan, sitä tukeviin selvityksiin sekä vaikutusten arviointiin. Hankkeesta on kuultu asianosaisia laajemmalla alueella kuin rajanaapurit. Arvokkaan harjuaalueen ja pohjavesialueen erityispiirteet ovat huomioitu pääosin maa-ainesten ottamisen rajauksilla sekä näihin liittyen on annettu lupamääräyksiä.

Vastauksena terveysvalvonnan lausuntoon, lupahakemuksen mukaisen toiminnan päästöihin sovelletaan ympäristönsuojelulakia. Toiminnan aiheuttamat päästöt ja vaikutukset ovat arvioitu sekä rajoitettu ympäristönsuojelulain ja sen perusteella annettujen säädösten mukaisesti. Käsittelyssä saadun selvyyden perusteella toiminta ei vaikuta Levannon vesiosuuskunnan vedenottoon. Vesilain mukaista vesitaloushankkeen lupatarvetta on arvioitu hakemuksen vireille tulosta alkaen, kunnes asiaan on saatu riittävä selvitys.

Vastaus Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoon, ottamisaluetta on rajattu luoteen suunnalta niin, ettei ottaminen kohdistu Valtakunnallisen harjututkimuksen (1985) mukaiseen harjumuodostumaan. Tätä on tarkennettu myös määräyksillä.

Ottamissuunnitelmassa esitettyjä rajouksia ja kullakin alueella tehtäviä toimenpiteitä on osittain muokattu lausunnon mukaiseksi. Kaikkia kohtia mm. leikkauskuvissa ei ollut korjattu, tästä syystä toimintarajauksista on ollut tarpeen antaa rajoittava määräys.

Pohjavesi -kohtaan liittyvät seikat ovat ratkaistu lupahakemuksen käsittelyn aikana. Toiminnan vaikutuksia alueen länsipuolella olevaan lähteeseen on määrätty seurattavaksi.

Hakija on täydentänyt ympäristömeluselvitystä heijastuksien vaimennusta lukuun ottamatta lausunnossa esitetyllä tavalla. Luonnonsuojelualueen läheisyys on huomioitu toiminta-aikojen rajoituksella. Toiminnalle on määrätty kertaluontoinen melumittaus riittävien melun leviämistä rajoittavien toimenpiteiden todentamiseksi.

Maa-ainesten kulkeutumisesta maanteille on otettu huomioon määräyksissä lupaviranomaisen toimivallan puitteissa.

Vastauksena muistutuksiin, lupahakemuksen käsittelyssä lupaviranomaisessa sovelletaan sekä hakemukset ratkaistaan maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain soveltamisalojen mukaan. Tieoikeusasiat käsitellään pääosin yksityistielain mukaisesti, joten se ei kuulu sovellettavien lakien lupaehtojen piiriin ja käsitellään toisessa viranomaisessa. Siitä millaisia menettelyjä yksityistielaisissa tai muussa säädetään, on luvanhakijan velvollisuus huolehtia niiden vaatimusten täyttämisestä. Vastaavasti luvassa ei voida asettaa velvoitteita liikenneturvallisuudesta.

Toiminnasta ei ennakolta katsota aiheutuvan haittaa alueen pohjaveden laadulle, määrälle tai alueen kaivojen vesiin. Vesilain 3:2 §:n mukaan edunmenetys yksityiselle edulle on luvanvaraista ilman edunhaltijan kirjallista suostumusta sekä voi olla ympäristönsuojelulain 49 §:n mukainen luvan myöntämisen este.

Toiminnassa on määrätty melua ja pölyä rajoittavia toimenpiteitä sekä molemmat ovat määrätty tarkkailtavaksi. Lupahakemuksessa määrätty toiminta-ajat ovat Muraus-asetuksen mukaiset. Ennakkovalvonnassa ympäristömeluselvityksellä on osoitettu, että Muraus-asetuksen edellyttämiin päiväaikaisiin melutasoihin päästään riittävillä meluntorjuntatoimenpiteillä, jotka tulee mittauksilla todentaa. Lisäksi hakemuksen mukaan eniten melua ja pölyä aiheuttavan toiminnon eli murskauspäivien lukumäärä vuodessa on vähäinen, ja koska toimintaa ei saa harjoittaa ympäri vuoden, ei toiminta-aikoja katsota tarpeelliseksi supistaa. Alue on määrätty rajattavaksi nauhoin sekä varoituskyltein.

Ottamissuunnitelmaa koskevaa aluetta on supistettu niin, että toiminnalla ei vaikuteta maisemaan sekä arvokkaisiin harjumuodostumiin. Toiminnalle on asetettu myös tarkentavia määräyksiä, ettei millään toimenpiteillä vaikuteta näihin.

Kangasjärven suoalueella on todettu olevan vesilain 2:11 §:n mukaisia suojeltavia kohteita. Lupahakemus alueelta on kyseisiin kohteisiin riittävä etäisyys, että toiminnalla ei suoranaisesti vaikuteta alueen luonnontilaisuuteen. Lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta on katsottu, että vaikutukset lähteen ja noron luonnontilaisuuteen jäävät todennäköisesti vähäisiksi, ellei purkautumiskäyttäytymisessä tapahdu ennakoimattomia merkittäviä muutoksia. Lähteen virtaamaa on määrätty seurattavaksi. Hankealueelta ei muodostu sellaisia

pintavesipäästöjä, jotka vaarantaisivat kohteiden luonnontilaisuutta. Kulkeutuvat vedet ovat pääasiassa maaperän läpi suotautuvia pohjavesiä. Edellisen lupahakemuksen aikana toiminnan vaikutuksia on myös tarkkailtu lähteestä, eikä toiminnalla ole havaittu olevan vaikutuksia veden laatuun.

Ympäristönsuojelulain 16 ja 17 §:ien mukaiseen maaperän ja pohjaveden pilaamiskieltoon todettakoon, että mainitut seuraukset kuuluvat lain 49 §:ssä luvan myöntämisen esteisiin. Viitaten myös terveysvalvonnalle annettuun vastaukseen, lupahakemuksen vireille tulosta alkaen hakemuksen käsittelyssä on arvioitu hankkeen vesilain mukaista lupatarvetta. Ympäristönsuojelulain 20 §:n mukaan ympäristön pilaantumiseen vaaraa aiheuttavan toiminnan yleisinä periaatteina tulee noudattaa varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteita. Ympäristölainsäädännössä on laajasti omaksuttu periaate, jonka mukaan jo kielletyn seurauksen vaara on merkityksellinen, ja periaatteet olisivat peruslähtökohtia pilaantumisen ehkäisemiseksi. Varovaisuusperiaate tarkoittaa, että päätöksenteossa otetaan erityisesti huomioon epävarmuustekijät ja ympäristövaikutustietojen puuttuminen tulee huomioida lupaharkinnassa. Huolellisuusperiaate edellyttää ennaltaehkäisyä ja haittojen minimointia sekä ympäristönsuojelun jatkuvaa huomioimista toiminnassa niin ennako- kuin jälkivalvonnassa sekä niin normaalitoiminnassa kuin onnettomuustilanteissa. Tästä syystä lupahakemuksen käsittelyn aikana on edellytetty kallioperään tehtäviä kairauksia, supistettu toiminnan laajuutta sekä annettu määräykset riittävästä suojakerrospaksuuksista. Ennaltavaraumisvelvollisuudesta onnettomuuksiin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin luvanvaraisessa toiminnassa säädetään lisäksi ympäristönsuojelulain 15 §:ssä.

Toiminnassa on rauhoitettu lintujen pesimäaika huhtikuusta kesäkuun loppuun.

Vastaus hakijan vastineeseen

Hakija on vastineessaan esittänyt, että Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto ei vastaa 16.7.2024 annettua lausuntoa, ja siinä esitettäisiin uusia vaatimuksia, joita ei olisi aiemmissa vuoden 2024 neuvotteluissa tai lausunnossa 16.7.2024 tuotu esiin. Hallintomenettelyn kannalta tällaista toimintatapaa ei hakijan mukaan voida pitää onnistuneena ja asian viranomaiskäsittely olisi jo kestänyt poikkeuksellisen pitkään ja kaikki olemassa oleva sekä pyydetty tieto olisi toimitettu viranomaiselle. Hakijan mukaan asia olisi perusteltua käsitellä yksinomaan maa-aineslain mukaisena lupa-asiana, koska esiin ei olisi tullut mitään sellaista, mikä edellyttäisi todetun kaltaista ja viranomaistahojen toimesta tarpeettomasti pitkitettyä menettelyä.

Uudenmaan ELY-keskukselta pyydettyssä alustavassa lausuntopyynnössä lausuntoa on pyydetty vesilain mukaisesta lupatarpeesta ja jos silloisilla alkuperäisillä asiakirjoilla olisi voitu ratkaista vesilain mukaisen luvan tarve. Kuten alustavassa lausunnossa on lausuttu, asiaa ei voitu olemassa olevin tiedoin silloin ratkaista ja ELY-keskus lausui asian ratkaisemiseen vaadittavista tiedoista ja selvityksistä.

Jälkimmäinen lausuntopyyntö on vesilain mukaisen lupatarpeen arvioinnin ohella pyydetty myös maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta kokonaisuudessaan.

Lausunnoilla ei ole vaatimuksia vastata toisiaan.

Hakija on toimittanut vastineen liitteenä 5.12.2025 selvityksen seismisestä luotauksesta, joka on tarvittu vesilain mukaisen lupatarpeen ratkaisemiseen.

Lupahakemuksen käsittelyä on myös hidastanut se, että käsittelyn vaatima työ määrä on merkittävästi keskimääräistä suurempi viranomaisen tekemän aineiston tulkinnan ja kasaamisen seurauksena. Ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista sekä hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat. Hakija on velvollinen toimittamaan kaikki lupa-asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja ympäristönsuojelulain 40 §:n mukaan ja kuten oikeuskäytäntö on osoittanut (mm. KHO:2020:14), hakijalla on aina ensisijainen vastuu osoittaa luvan edellytysten olemassaolo.

Hakemusasiakirjat ovat olleet hakemuksen käsittelyn alussa puutteellisia ja ovat sisältäneet merkittävän määrän ristiriitaista ja vanhentunutta tietoa. Hakemuksesta on annettu kolme täydennyspyyntöä sisältäen osittain samoja asioita lupahakemuksen käsittelyä varten tarvittavien tietojen saamiseksi. Hakemuksen käsittelyaika on Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnassa 8 kk ja käsittelyaika katsotaan alkavaksi siitä, kun hakemusasiakirjat ovat riittävät hakemuksen kuuluttamiseksi. Hakemusasiakirjat ovat kuulutettu 9.9. – 16.10.2025, näin ollen käsittelyaika on n. 5 kk.

Lupahakemukseen viimeisimmät täydennykset ovat toimitettu 29.1.2026. Lupaviranomainen on pyrkinyt edistämään asiaa jatkuvasti, kuten Asian käsittely -kohdassa hakemuksen käsittelyn eteneminen on avattu. Lopulliset lupahakemusasiakirjat ovat olleet riittäviä lupaharkintaa varten.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Aloittamislupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti, mutta rajattu koskemaan päätyneen maa-aineslupan mukaista aluetta. Olemassa olevalla ottamisalueella tapahtuvan toiminnan jatkamisen voidaan katsoa olevan perusteltua eikä tee muutoksenhakua tarpeettomaksi. Maa-aineslupan 14.4.2015 § 49 mukainen jälkihoitovakuus vapautetaan vasta kun tämän luvan lupamääräyksen 41 mukainen jälkihoitovakuus on hyväksytysti asetettu. (Määräys 1)

Maa-aineslupa on myönnetty lupahakemuksen mukaiselle alueelle ja ottomäärälle. Ympäristölupa on myönnetty hakemuksen mukaiselle murskaukselle. Luvassa on annettu tarvittavat ottamistoiminnan järjestämistä koskevat maa-aineslain 11 §:n mukaiset lupamääräykset. (Määräykset 2 ja 4)

Maa-ainesoppaan (2023:30) mukaan ottamisalueella tarkoitetaan aluetta, jolla maa-ainesten ottaminen ja ottamiseen liittyvät muut järjestelyt, kuten pintamaiden ja sivukivien käsittely ja jälkihoitotoimet, tapahtuvat. Ottamissuunnitelman liitteinä olevissa leikkauskuviissa ja lopputilannepiirustuksissa ottamistoiminnan katsotaan ylittävän ottamisalueen. Hakijaa on täydennyspyynnöissä kehoitettu muokkaamaan rajauksia niin, että maa-aineksia ei irroteta ottamisalueen ulkopuolelta ja ottamistoimintaan ja jälkihoitoon liittyvät toimenpiteet toteutetaan ottamisalueen sisäpuolella. Hakija ei ole täydennyspyynnöistä sekä neuvontatilaisuuksista huolimatta muokannut suunnitelmapiirustuksia tämän mukaisesti. Ottamisalueen rajauksesta annetaan määräys maa-aineslain 11 §:n perusteella. (Määräys 3)

Alimmat ottotasot ovat myönnetty hakemuksen mukaisesti, kuitenkin määrättyjä

ehtoja noudattaen. Suojakerrospaksuusmääräykset ylimpään pohjaveden pinnantasoon sekä kallioperään ovat annettu maa-aineslain 11 §:n ja ympäristönsuojelulain 52 §:n perusteella Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti turvaamaan vedenhankinnan kannalta tärkeän pohjavesialueen pohjavesiesiintymää. (Määräys 5)

Ottamissuunnitelman ja nykytilapiirustuksen mukaan pintamaat sijoitetaan ottamisalueelle. Pintamaiden sijoittelusta on katsottu tarpeelliseksi antaa määräys, jotta pintamaiden sijoittelulla ei vaikuteta maisemaan. (Määräys 6)

Toiminta-ajat on myönnetty hakemuksen mukaisesti. Alueella ei voi kuitenkaan toimia hakemuksen mukaisesti poikkeustilanteissa vuorokauden ympäri. Toiminta-aikaa rajoittaa Muraus-asetuksen 8 § ja lähimpien häiriintyvien kohteiden sijaitessa alle 500 m etäisyydellä ei asetus mahdollista toiminta-ajoista poikkeamista ympärivuorokautiselle toiminnalle. Murskaustoiminta on kielletty hakijan esityksestä lintujen pesimäkauden aikana. (Määräys 7)

Luvassa on annettu tarvittavat ottamistoiminnan järjestämistä, suojaamista ja merkitsemistä koskevat määräykset maa-aineslain 11 §:n perusteella. (Määräykset 8–11)

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista. Muraus-asetuksen 3 §:n toiminnan sijoittamisvaatimusten takia kivenmurskaamoa ei voida vapaasti sijoittaa alueelle. Lisäksi lupahakemuksen liitteenä olevassa nykytilapiirustuksessa murskaamon sijainti on esitetty yhdelle sijainnille, jonka mukaan ympäristömeluselvityksessä toteutettu melumallinnus ja siihen liittyvät vaikutusten arvioinnit ovat toteutettu. Määräyksissä on korostettu Muraus-asetuksen 6 §:n ja 7 §:n mukaiset meluntorjuntavaatimukset. (Määräys 12–13)

Määräyksessä on korostettu Muraus-asetuksen 4 §:n mukaiset pölyntorjuntavaatimukset. Hakemuksessa ei ole kerrottu mistä pölyntorjuntaan käytettävä vesi otetaan tai tuodaan alueelle, tästä syystä vedelle on annettu tarpeelliset määräykset pohjaveden pilaantumisen ja sen vaaran ehkäisemiseksi. (Määräykset 14–15)

Luvassa on annettu tarpeelliset määräykset liikenteen järjestämisestä sekä siitä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Määräyksessä on huomioitu Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualueen lausunto. (Määräykset 16–17)

Jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan annettava määräykset. Jätteiden oikealla käsittelyllä varmistetaan, ettei jätteistä tai niiden varastoinnista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai alueen roskaantumista. Jätteiden säilyttämisestä tilakeskuksella on määrätty hakemuksen mukaisesti. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta on annettu määräys ympäristönsuojelulain 114 §: ja maa-aineslain 16 b §:n mukaisesti. (Määräykset 18–20)

Maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi päätöksessä on annettu määräyksiä pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden varastoinnista, niiden käsittelystä sekä työkoneiden huoltamisesta ja pesusta. Määräykset ovat

annettu Muraus-asetuksen vaatimusten mukaisina. Lisäksi on annettu määräyksiä onnettomuus- ja poikkeustilanteita varten. (Määräykset 21–24)

Hakemuksessa on perusteltu, että Muraus-asetuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu sellaisia pölypäästöjä, joita tulisi tarkkailla. Hakemuksessa viitataan Suomen Ympäristö 25/2010 (Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa) -julkaisuun, jossa hakijan mukaan kivenmurskaamojen merkittävät ilmanlaatuvaikutukset ulottuvat mittausten mukaan noin 300 metrin etäisyydelle toiminta-alueesta, jolloin hengitettävien hiukkasten ohje- tai raja-arvo voi ylittyä. Kuitenkin kyseisessä julkaisussa kerrotaan, että mittauksia 300–500 m etäisyydeltä murskausalueesta tarvitaan lisää. Julkaisussa mainitaan vielä erikseen, että *”yleensä yli 500 m päässä murskausalueista sijaitsevilla kohteilla murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja, eikä tarvetta hiukkaspitoisuusmittauksille ole.”* Tosiasiassa mittausten tarpeellisuutta ei asiassa arvioida, sillä Muraus-asetuksen 13 §:n mukaan, kun toiminnan etäisyys pölylle alttiisiin kohteisiin on alle 500 m, ympäristöluvassa on asetettava määräykset hengitettävien hiukkaspitoisuuksien tarkkailusta. Hakemuksen mukaisia murskauspäiviä on vuoden aikana 0–20, joten tarkkailujakson tulee olla riittävä, jotta aineiston perusteella tulosten arviointi on mahdollista toteuttaa asiantuntijan toimesta. (Määräys 25)

Muraus-asetuksen 13 §:n mukaan, jos toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä ja toiminnanharjoittaja voi luotettavalla ja lupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminnasta aiheutuva melu, liikenne mukaan lukien ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja ja jos toiminnassa noudatetaan meluntorjunnan kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa, ei ympäristöluvassa tarvitse asettaa määräyksiä melun tarkkailusta. Hakijan mukaan melumittauksia ei tarvitsisi toteuttaa suojaetäisyyksistä ja melumallinnuksesta johtuen. Hakemuksen mukaisesta murskausalueesta lähimpään häiriintyvään asuinkiinteistön pihapiiriin on 300 m, mikä on asetuksen 3 §:n mukainen ehdoton minimivaatimus, eikä murskaamoa saa sijoittaa tämän lähemmäksi. Minimivaatimuksen edellyttämällä etäisyydellä toiminnassa ei katsota olevan sellaisia suojaetäisyyksiä, jonka perusteella melua voitaisiin jättää tarkkailematta. Vastaavasti melumallinnuksesta on havaittavissa, että ilman melua rajoittavia toimenpiteitä, erityisesti meluesteitä, Muraus-asetuksen 7 §:n mukaiset raja-arvot voivat ylittyä. Näin ollen Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto huomioiden, toiminnalle on määrätty kertaluontoinen melumittaus riittävien meluntorjuntatoimenpiteiden varmistamiseksi. Kertaluontoiset melumittaukset ovat vastaavalle toiminnalle tyypillisiä. (Määräys 26)

Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta. Pohjavesitarkkailu perustuu hakijan esitykseen kuitenkin niin, että suppeaan analyysiluettelo on lisätty myös öljyhiilivedyt C10–C40. Öljyhiilivetyjen tarkkailun on katsottu olevan tarpeellista toteuttaa joka vuosi näytteenoton yhteydessä. Tämä on perusteltua, koska toiminta-alue sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella, missä käytetään polttoainekäyttöisiä työkoneita ja laitteistoja. Polttoaineiden säilytykseen, tankkauksiin ja säilytyksiin liittyy vuoto- ja valutariski. Hakemuksen mukaan suurin likaantumisvaara liittyy onnettomuus- ja häiriötilanteisiin ja koska lähin pohjaveden havaintopiste sijaitsee hankealueen ulkopuolella, katsotaan öljyhiilivetyjen tasaisen seurannan olevan perusteltua mahdollisen haitan havaitsemiseen ilman tarpeetonta viivytystä. Lisäksi 62 §:n mukaan tarkkailun

toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittausten tiheydestä. Luvassa on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnassa kaikki tarkkailut tulee toteuttaa toiminnan päästöjä kuvaavin luotettavin menetelmin. (Määräykset 25–29)

Kyseinen pohjavesialue on ympäristöön vettä purkava harju, ja maa-ainesten ottotoiminnan seurauksena pohjaveden purkautumiskäyttäytyminen voi muuttua. Vaikutukset lähteen ja noron luonnontilaisuuteen jäävät todennäköisesti vähäisiksi, ellei purkautumiskäyttäytymisessä tapahdu merkittäviä ennakoimattomia muutoksia. Määräys on annettu Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. (Määräys 30)

Tarkkailua, tarkastuksia, raportointia, kirjanpitoa ja erilaisia ilmoituksia koskevat määräykset ovat tarpeen valvonnan ja tehokkaan vaikutustarkkailun toteuttamiseksi. Määräykset ovat annettu ympäristönsuojelu- ja maa-aineslainsäädännön mukaisina. (Määräykset 31–34)

Häiriötilanteista tiedottaminen ja varautuminen ovat tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja häiriötilanteista mahdollisesti aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava välittömästi valvontaviranomaiselle tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristöön tai luvan noudattamiseen. Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo tapahtunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi. Asiasta on ilmoitettava viivytyksettä valvontaviranomaisille. Toiminnalle on oltava nimettynä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot tulee olla valvontaviranomaisella tiedossa (Määräykset 35–37)

Toiminnan jälkihoitotoimenpiteet ovat määrätty toteutettavaksi hakemuksen mukaisesti, pois lukien lupamääräyksessä 3 tarkoitetut ottamisalueen ylitykset. Hakemuksesta tai aiemmista valvontatiedoista ei ilmene, että alueen jälkihoitotoimenpiteitä olisi aloitettu. Alueen pintamaiden kuoriminen laajemmalla alueelta, ottamistoiminnan laajentaminen ja syventäminen vähentävät pohjavettä suojaavan maakerroksen paksuutta. Lisäksi hakija on hakemuksessaan esittänyt, että maaperä on hyvin vettä läpäisevää. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti, alueella on ollut maa-ainesten ottotoimintaa pitkään sekä laaja ja pitkään jälkihoitamaton maa-ainesalue aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Jälkihoitotoimenpiteitä ei ole yksinomaan tarkoitettu toteuttavaksi ottamistoiminnan päätyttyä ja toimenpiteitä tulisi toteuttaa ottamistoiminnan ohella pohjavedelle aiheutuvan riskin pienentämiseksi. Maa-ainesasetuksen 8 §:n mukaan *maa-aineslain 10 §:n nojalla myönnetyn luvan voimassaoloajan aikana luvan haltijan on toteutettava myös kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet, jollei niiden suorittamiselle ole lain 11 §:n 3 momentin nojalla annettu muuta määräaika*. Maa-aineslain 11 §:n 3 momentin nojalla jälkihoitotoimenpiteille annetaan erillinen määräaika siltä osin, että alueen jälkihoito määrätään aloitettavaksi kohtuullisissa rajoissa. 1/3 on mitoitettu niin (2,7 ha / ottamisalueen pinta-ala 7,52 ≈ 35 %), että tämän olisi tarkoitus kattaa murskausalueen eteläpuoleinen osa, jossa ottamisaluetta ei laajenneta. (Määräys 38–40)

Hakija on esittänyt maa-aineslain mukaisen vakuuden perusteluksi niin, että se on arvioitu 5400 €/hehtaari. Esitetty vakuuden määrä ei kuitenkaan vastaa jälkihoidettavan eli ottamisalueen pinta-alaa (7,52 ha * 5400 € = 40 608 €), ja tästä syystä vakuuden määrää on nostettu, mutta kuitenkin pyöristetty sopivaan tasalukuun. Määrätyn vakuuden katsotaan olevan linjassa Maa-ainesoppaan (2023:30) sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen käyttämän vakuuden määrittelytaulukon kanssa. (Määräys 42)

Luvanhaltijan vaihtumisesta tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle. (Määräys 43)

LUVAN VOIMASSAOLO

Tämä lupa on voimassa 10 vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Kaikki luvassa määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa loppuun luvan voimassaoloaikana. (MAL 10 §, YSL 87.2 §, 89 §)

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §).

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §, YSA 15 §)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO JA SEN PERUSTELUT

Maa-aineslain 21.5 §:n mukaan yhteiskäsittelyssä annetun luvan täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulain 198.1 §:n ja 199–201 §:ssä säädetään. Ympäristönsuojelulain 199.1 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) §:t: 1, 2, 5–8, 10–12, 14–17, 20, 22, 23, 27, 29, 34, 39–44, 47 a–49, 52, 53, 58, 62, 66, 70, 83–85, 87–89, 94, 96, 112–114, 123, 133, 134, 170, 172, 190, 191, 198, 199, 205, 209;
 Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014) §:t: 2–4, 6, 7, 11–15;
 Maa-aineslaki (MAL 555/1981) §:t 1, 1a, 3–4a, 5–7, 10–13a, 19–21, 23–23b;
 Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (Maa 926/2005) §:t, 1–9;
 Jätelaki (JL 646/2011) §:t: 1, 2, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 17, 28, 29, 30, 118–122;
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (JA 978/2021) §:t: 1–4, 7–10, 33;
 Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (Muraus-asetus 800/2010) §:t: 1–13;
 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992);
 Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017);
 Laki eräistä naapurisuhteista (NaapL 26/1920) 17 §;
 Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 3, 4 §;
 Tuusulan kunnan hallintosääntö (Tuusulan kunnanvaltuusto 10.11.2025 § 197); ja

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasääntö (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 16.12.2025 § 143);
 Keski-Uudenmaan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 12.12.2023 § 171); ja
 Maa-ainestaksa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 10.11.2020 § 130).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maa-aineslupan käsittelystä peritään Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 10.11.2020 § 130 hyväksymän maa-ainestaksan 1 §:n ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 12.12.2023 § 171 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 3 §:n, 5.1 §:n ja taksan liitteenä olevan maksutaulukon kohtien 6.1.–6.2. mukaan 8 433,00 € maksun määräytyessä seuraavasti:

Lupamaksun osa	Laskenta / hintaperuste	Maksu-osuus (€)
Perusmaksu	400 €	400,00
Ottamisalueen pinta-alueen mukaan	7,52 ha * 350 €/ha	2 632,00
Maa-ainesmäärän tilavuuden perusteella	0,008 €/m ³ * 214 000 m ³	1 712,00
Naapurien kuuleminen (MAL)	10 kpl * 55 €/kpl	550,00
Hakemuksesta kuuluttaminen/lehti-ilmoitus	500 €	500,00
Kivenlouhimon ympäristölupamaksu	4 065 € – 50 %	2 032,50
Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 5.1 §:n mukainen maksun korottaminen 0–50 %	2 032,50 + 20 %	406,50 €
Lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa	200 €	200,00
Lupamaksu	Yhteensä:	8 433,00

Lupahakemuksesta annettu neuvonta on maksutonta (YSL 39 §).

Hakijan on suoritettava lupamaksu lupapäätöksen lautakuntakäsittelyn jälkeen. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätösote/ Veijo Hakala
 Asiaote/ Lupa- ja valvontavirasto, kirjaamo
 Lausunnon tai muistutuksen tai mielipiteen jättäneet

Tieto päätöksestä/ Rajanaapurit ja muut tiedossa olevat asianosaiset
 Mäntsälän Uutiset –lehti

Ilmoittaminen kuntien ilmoitustaululla

Päätöskuulutus on nähtävillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja Mäntsälän kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla 24.3.2026–30.4.2026.

Viimeinen valituspäivä on 30.4.2026.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin päätösasiasta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.